

Jaarverslag 2025

Voorwoord

De huiskamer van de stad, vrij en toegankelijk voor iedereen

Met trots kijk ik terug op 2025. Het was een jaar waarin we grote stappen hebben gezet richting onze belangrijkste ambitie: de bibliotheek als een welkome en toegankelijke plek voor iedereen om bewust, kritisch en actief deel te nemen aan de samenleving. Met de opening van twee nieuwe vestigingen en de invoering van het gratis abonnement en boetevrij beleid hebben we die ambitie dichterbij gebracht. Daarmee verlagen we drempels en nodigen we iedereen uit om te verblijven, te ontmoeten, te lezen, te leren en zich te ontwikkelen. Onze aanpak bleef niet onopgemerkt. We groeiden uit tot een voorbeeld voor andere bibliotheken en gaven het landelijke debat over de bibliotheek als gratis basisvoorziening een krachtige impuls. Dat bevestigt wat wij dagelijks ervaren: de bibliotheek is van onschatbare waarde voor Rotterdam en haar inwoners.

We groeiden uit tot een voorbeeld voor andere bibliotheken

Grote stappen, blijvende impact

Dankzij extra rijksmiddelen uit de decentralisatie-uitkering konden we onze activiteiten uitbreiden, op meer vestigingen programmeren en onze openingstijden verruimen, ook in de avonden. Hierdoor zijn we zichtbaarder en beter bereikbaar voor een breder publiek. Intern maakten we eveneens een belangrijke beweging. Met de transitie van onze organisatie hebben we onze strategische doelstellingen leidend gemaakt en de uitvoering versterkt. Dit zorgt voor meer focus, meer duidelijkheid en vooral: meer aandacht voor onze bezoekers op de bibliotheekvloeren. Ook rond de Vernieuwde Centrale werden grote stappen gezet. In een intensieve en constructieve samenwerking tussen gemeente, architecten en de bibliotheek is het definitief ontwerp vastgesteld, de aanbesteding gestart en de tijdelijke verhuizing van de erfgoedcollectie naar het Stadsarchief gerealiseerd. Daarmee kwam de vernieuwing van de Centrale echt in beweging. Het jaar kende bovendien een bijzonder moment: het warme en indrukwekkende afscheid van de vertrouwde Centrale aan Hoogstraat 110, een plek vol herinneringen voor velen. We verhuisden 'het hart' naar de Librijesteeg.

Samen bouwen aan de bibliotheek van morgen

In 2025 bouwden we verder aan community-gedreven werken, samen met onze partners en de stad. Een mooi voorbeeld hiervan is de samenwerking met Women Connected, met Het Nest als inspirerende plek waar ontmoeting, ontwikkeling en eigenaarschap samenkomen en dat het belang van de fysieke ontmoeting laat zien. Tegelijkertijd investeerden we in vernieuwing op het gebied van digitalisering en AI. We ontwikkelden een helder AI-beleid, deden onderzoek naar behoeften, werkten aan een nieuwe website en zetten stappen in de ontwikkeling van een digitale collega in de vorm van een AI-avatar. Daarnaast verstevigden en verbreedden we onze samenwerkingen, onder andere met de kinderopvang, scholen en het mbo. Zo versterken we de doorgaande leer- en ontwikkellijnen voor jong en oud. Mijn grote dank gaat uit naar alle bezoekers, partners, vrijwilligers, medewerkers, de raad van toezicht, de ondernemingsraad en de gemeente. Samen blijven we bouwen aan een toekomstgerichte en inspirerende bibliotheek, waar we samenredzaam de toekomst tegemoet gaan.

Namens alle medewerkers,

Alice Vlaanderen
Directeur-bestuurder

Inhoudsopgave

Verslag Raad van Toezicht	5	4. KPI's	30
Missie	6	4.1 Prestatieafspraken met de gemeente	31
1. Basisdienstverlening	7	4.2 Toelichting afwijking KPI's	32
1.1 Inleiding	8	5. Bedrijfsvoering	33
1.2 Partners & Communities	9	5.1 Mensen maken de bibliotheek	34
1.3 Collectie & Kennisdeling	11	5.2 ICT	35
1.4 Erfgoed	11	5.3 Marketing, Onderzoek & Communicatie	36
1.5 Kunst, Cultuur, Opinie & Debat	12	5.4 Huisvesting	37
2. Focusdoelgroepen	14	5.5 Duurzaamheid	37
2.1 Voorschools taalplezier	15	5.6 Finance & Control	38
2.2 Taalplezier voor de jeugd	16	5.7 Risicomanagement	38
2.3 Jongeren	17	5.8 Governance	39
2.4 Volwassenen & ouderen	18	6. Jaarrekening	41
2.5 Digitale Inclusie	20	6.1 Uitvoering van het financiële beleid	42
2.6 De Bibliotheek op school (dBos)	2	6.2 Resultaat exclusief niet-terugkerende baten & lasten	42
3. Projecten	25	6.3 Exploitatieresultaat	42
3.1 Afscheid nemen van de 'oude' Centrale	26	6.4 Risicoparagraaf	44
3.2 Vernieuwing Centrale	26	6.5 Governance	44
3.3 Digitale transformatie	27	6.6 Begroting 2026	45
3.4 Abonnementenstructuur	28	6.7 Jaarrekening 2025	46
3.5 Creatief ondernemerschap	29	Bijlagen	90
3.6 Specifieke Uitkering Bibliotheekvoorzieningen (SPUK)	29	1. Vestigingen	91
		2. Gegevens over de rechtspersoon	92

Verslag Raad van Toezicht

Beweging, toegankelijkheid en nabijheid zijn de kernwoorden die 2025 in de bibliotheek kenmerkten. Het was een jaar waarin de bibliotheek voortdurend nieuwe stappen zette, die lokaal en soms zelfs landelijk hoge ogen gooiden. In dit eerste jaar van de beleidsplanperiode doorliep de interne organisatie een organisatieverandering en werden tegelijkertijd prachtige nieuwe vestigingen geopend, om nog dichter bij Rotterdammers te staan. Met de invoering van het gratis abonnement pionierde de bibliotheek op onontgonnen terrein. Deze stap kreeg op verschillende manieren landelijke navolging.

Als raad van toezicht zijn wij via de kwartaalvergaderingen, mede dankzij de verdieping in de financiële informatie door de auditcommissie, steeds adequaat geïnformeerd over planning en control. Naast de terugkerende overleggen met de ondernemingsraad en de remuneratiecommissie bracht de raad bezoeken aan de diverse vestigingen en nam zij deel aan activiteiten. De jaarlijkse en begeleide zelf-evaluatie bood een extra moment van reflectie, met als doel scherp te blijven op het eigen functioneren en op het governance systeem als geheel – een verantwoordelijkheid die wij niet licht nemen. Het blijft een voorrecht om binnen onze rol en taak bij te dragen aan zo'n belangrijke instelling in de stad, waarvan wij de missie een warm hart toedragen. De aanpassing van de statuten, de invoering van de gratis en boetevrije abonnementen en het project Vernieuwing Centrale Bibliotheek hadden in 2025 onze bijzondere aandacht.

De raad complimenteert de directie en de gehele organisatie voor hun onvermoeibare inzet voor de missie van de bibliotheek in al haar facetten. Daarnaast dankt de raad alle externe betrokkenen voor de samenwerking, in het bijzonder de gemeente, die als verbonden partij bijdraagt aan de borging van het publieke belang van onze instelling.

Onze speciale dank gaat uit naar de vrijwilligers die, zowel in de vestigingen als bij stadsgenoten aan huis, de maatschappelijke betekenis van de bibliotheek dagelijks tot leven brengen. Samen met alle betrokkenen vormen zij een gemeenschap die bijdraagt aan een warme en veerkrachtige samenleving.

Bert Wijbenga – van Nieuwenhuizen

Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Bibliotheek Rotterdam

Missie

Bibliotheek Rotterdam helpt Rotterdammers om bewust, kritisch en actief deel te nemen aan de samenleving. De bibliotheek staat zo dicht bij Rotterdammers dat iedereen er graag wil zijn en kan leren, ontwikkelen, ontmoeten en verwonderen.

Visie

De bibliotheek geeft toegang tot betrouwbare kennis en informatie. We zetten ons in voor een stad waarin alle Rotterdammers zich persoonlijk kunnen ontwikkelen, taal- en digitaal vaardig zijn, de weg weten in de Informatiemaatschappij en democratie, (lees)plezier hebben, cultuur beleven en elkaar kunnen ontmoeten en begrijpen.

Strategische prioriteiten 2025-2028

De missie, beleidskaders en sociale uitdagingen vertalen zich in de beleidsplanperiode 2025-2028 in vier strategische ambities:

- Rotterdammers zijn taalvaardig, ervaren taalplezier en zijn in staat om bewust, kritisch en actief deel te nemen aan de samenleving.
- Rotterdammers zijn digitaal vaardig, mediawijs en klaar voor de digitale toekomst.
- Rotterdammers maken hun bibliotheek.
- Rotterdammers kunnen drempelloos in de bibliotheek terecht.

[Meerjarenbeleidsplan 2025-2028](#)

Basisdienstverlening

1.1	Inleiding	8
1.2	Partners & Communities	9
1.3	Collectie & Kennisdeling	11
1.4	Erfgoed	11
1.5	Kunst, Cultuur, Opinie & Debat	12

1.1 Inleiding

Dat de bibliotheek steeds meer gezien wordt als onmisbare schakel in de samenleving heeft zich de afgelopen jaren ook vertaald in aandacht van het rijk en een aankomende wetswijziging. De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) wordt de komende jaren ingrijpend vernieuwd. Een belangrijk onderdeel van die vernieuwde wet is de wettelijke zorgplicht. Dat betekent: iedere inwoner moet binnen redelijke afstand toegang hebben tot een volwaardige bibliotheekvoorziening, met alle vijf wettelijke kernfuncties (Art. 6a Zorgplicht). Om invulling te geven aan die volwaardige bibliotheken is, dankzij de decentralisatie-uitkering, in 2025 in de regio's uitgebreid aandacht gegeven aan aanwezigheid, kwaliteit, en openstelling.

Alle vestigingen van de bibliotheek streven ernaar een toegankelijke, veilige en gastvrije plek te zijn waar bezoekers elkaar kunnen ontmoeten en kennis opdoen. Uniformiteit in bejegening en gastvrijheid staan bij ons hoog in het vaandel. Speciaal hiervoor is het Hospitality Team opgericht, bestaande uit medewerkers van de bibliotheek. Zij coachen collega's in hun klantcontact. Uit de resultaten van het recente Mystery Guest onderzoek blijkt dat deze aanpak zijn vruchten afwerpt. Als opvolging van het onderzoek in 2023 is op veel vlakken een duidelijke verbetering te zien. Maar vooral blijkt dat bezoekers zich welkom en professioneel geholpen voelden in 2025.

Gastvrij en betrouwbaar

Naast een gastvrije ontvangst is het essentieel dat we onze bezoekers correct, up-to-date en betrouwbaar informeren. Hiertoe worden nieuwe collega's op uniforme wijze ingewerkt en gebruiken we 'Biebipedia', onze eigen tool voor vraagafhandeling. Om bij te blijven in het zich razendsnel ontwikkelende informatie-landschap, is in het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan AI.

Veiligheid

Veiligheid heeft veel aandacht gekregen. We werkten aan een integraal veiligheidsplan, dat begin 2026 wordt geïmplementeerd. Een groot deel van de medewerkers heeft deelgenomen aan weerbaarheids-trainingen. Zo zorgen we ervoor dat alle medewerkers met vertrouwen kunnen omgaan met onveilige situaties in de vestigingen. Om onveilige situaties te voorkomen, wordt op veel plekken met succes samengewerkt met partners. Wijkagenten, Jongerenwerk en andere partijen adviseerden en ondersteunden ons, bijvoorbeeld door hun medewerkers in de vestiging contact te laten leggen met potentiële overlastgevers.

“Een land is rijk als de bibliotheken vol zijn, niet de geldpakhuisen”

- deelnemer taalcafé Delfshaven

Remembering bell hooks

Wij zijn alleen een
volwaardige bibliotheek
door de goede
samenwerking met
partners in de stad

Aanwezigheid

We hebben onze kijk op de verruiming van openingsuren bijgesteld. Waar we eerst gericht waren op zoveel mogelijk openingsuren, vaak onbemenst en als service voor de zelfredzame bezoeker, blijft de aanwezigheid van een deskundige medewerker de vorm waar we het meeste impact mee kunnen maken in kwaliteit, veiligheid en gastvrijheid. Bovendien biedt het ons de gelegenheid meer activiteiten te organiseren voor onze verschillende doelgroepen. In 2025 zijn de openingsuren enigszins verruimd, maar we kozen liever voor meer uren bemenst open dan langer onbemenst. Het aantal studie- en leesplekken is uitgebreid door de toevoeging van 2 nieuwe vestigingen, in de andere vestigingen is dit nagenoeg stabiel gebleven. Online kunnen Rotterdammers bij ons terecht voor onze digitale collectie, kennis en informatie. Wat betreft onze online aanwezigheid kijken we voortdurend wat er mogelijk is om de klantbeleving te verbeteren, te vergemakkelijken of te verrijken. We zijn bijvoorbeeld een project gestart om onze online ticketverkoop te stroomlijnen.

1.2 Partners & Communities

Partners

Bibliotheek Rotterdam ging in 2025 meerdere samenwerkingen aan met organisaties in de stad om programmering te ontwikkelen die aansluit bij de behoeften van onze bezoekers. Opnieuw heeft het samenwerken vele voordelen opgeleverd: contact met een diverser publiek, een breder aanbod met nieuwe onderwerpen, nieuwe werkwijzen en een groter (gezamenlijk) communicatiebereik. Wij hebben o.a. samen gewerkt met Women Connected. Tijdens het OPEN LAB werd hun levend kunstwerk Het Nest gedurende vier weken aangevuld met bijdragen van bezoekers en was zo een plek om samen te komen, elkaar te ontmoeten en te creëren.

Ook werkten we weer samen met jongerenorganisatie Quardin. We boden samen het project 'Van Droom naar Doel is Doen!', waarin deelnemers vanaf 16 jaar masterclasses volgden om hun doelen te bereiken. Net als in 2024 is Bibliotheek Rotterdam een samenwerking aangegaan met de Willem de Kooning Academie waarbij studenten tijdens projecten in gesprek gingen met het bibliotheekpubliek. Tijdens het Rotterdamse Jaar van de Vrouw vond op 8 maart (Internationale Vrouwendag) een samenwerking plaats met Vrouwen van Rotterdam en de Doelen.

Communities

Bibliotheek Rotterdam heeft als ambitie een echte community library te zijn. In 2025 hebben we dan ook actief ingezet om community-gericht te werk te gaan. Om tot programmering te komen die Rotterdammers met elkaar verbindt en ruimte biedt voor dialoog, hebben we gebruik gemaakt van de kracht, kennis en kunde van onze lokale gemeenschappen.

In het project Verhalen van de Stad kwamen ook in 2025 weer vier Rotterdammers aan het woord die als gastcollecteurs hun persoonlijke verhaal en collectietips deelden en programmering verzorgden in de Bibliotheek.

Zo gaf historicus Jane Ortet een bibliotheekcollege tijdens Black History Month, nam ze een live podcast op in de Bibliotheek en nam ze deel aan een panel-avond met publiek. In haar programmering stond het Kaapverdische perspectief centraal.

Politicoloog Božica Simeunović heeft met haar programmering, waarin dialoog en verbinding centraal stond, het verhaal van de Bosnische gemeenschap ruimte gegeven door een bibliotheekcollege en filminstallatie met nagesprek. Ook in 2025 stonden we weer stil bij de afschaffing van de slavernij in de toenmalige Nederlandse koloniën Suriname en de Nederlandse Antillen. Tijdens Keti Koti (1 juli) was er een interactief bibliotheekcollege van community builder Gordon Sana: Wat betekent vrijheid als het je ooit is afgenomen?

In 2025 is er meer geprogrammeerd voor de expat-gemeenschap in Rotterdam. Deze gaf aan behoefte te hebben aan culturele programmering in het Engels. Er heeft een workshop plaatsgevonden in vestiging Overschie: Collage & Storytelling en er was o.a. Engelstalige programmering tijdens het OPEN LAB.

Jane Ortet – researcher, presentatrice, docente en zangeres

Het begrijpen van de geschiedenis is essentieel om richting te geven aan de toekomst

Boekenmarkt in de Centrale

1.3 Collectie & Kennisdeling

De voorbereiding en de verhuizing van de Centrale was een belangrijke aanleiding om de collectie opnieuw te bekijken. We zorgden voor een actuele, relevante collectie. Ook werd de online bibliotheek opnieuw onder de aandacht gebracht als alternatief of aanvulling op de fysieke collectie.

Om aan de wens te voldoen om meer Engelstalige collectie aan te bieden, hebben we afgelopen jaar de wisselcollectie voor Engelstalige collectie in de vestigingen in eigen beheer genomen en uitgebreid naar (bijna) alle vestigingen. Voor jongeren hebben we een jongerenvloer met uitgebreidere collectie samengesteld, meer (Engelstalige) Young Adult, Manga en Informatief die bij leefwereld van jongeren aansluit.

In de dit jaar geopende vestigingen in Beverwaard en Zevenkamp zijn twee volledig nieuwe collecties samengesteld, zo goed mogelijk afgestemd op de wensen uit de wijk.

Vanuit collecties boden we een uitgebreid programma aan met diverse gastcollectioneers om zo stem te geven aan een breed scala aan Rotterdammers.

1.4 Erfgoed

De verhuizing van ongeveer 1,5 kilometer erfgoedcollectie van de Hoogstraat naar het Stadsarchief was in 2025 de belangrijkste mijlpaal. De Atlas van Stolk-collectie was al eerder ondergebracht in het Stadsarchief Rotterdam.

De erfgoedstudio was afgelopen jaar een nieuw initiatief waarbij hedendaagse kunstenaars en makers konden reageren op de collectie. Zo werd de historische collectie verbonden aan de actualiteit. Bijvoorbeeld met het project De Ratlas van Rotterdamse kunstenaar Maarten Bel en de podcast De Stille Rebel over een unieke vondst uit de erfgoedcollectie: een mysterieus bordspel uit 1945. Ook kwam de restauratie van de Blaeu Atlas Maior uitgebreid in het nieuws. In 2025 waren er ook bijzondere aanwinsten aan de collecties, zoals een tekening van Bernard Picart, Allegorie op de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en een vroege Lof der Zotheid, Morias enkomion, id est Stultitiae laus [Lof der Zotheid], Straatsburg: Matthias Schürer uit 1514.

1.5 Kunst, Cultuur, Opinie & Debat

In 2025 bood Bibliotheek Rotterdam weer een breed en veelzijdig cultureel programma. Het vaste aanbod bestond uit films en lezingen, boekenclubs en colleges over literatuur, kunst en filosofie. Wekelijks maken veel Rotterdammers gebruik van deze activiteiten. De bibliotheek is daarbij niet alleen een plek voor culturele verdieping, maar ook een ontmoetingsplek waar bezoekers met elkaar in gesprek gaan over uiteenlopende maatschappelijke en culturele thema's. Naast het reguliere programma vonden in deze periode ook diverse grotere evenementen plaats, waaronder Rotjekoor en de Dag van de Componist.

Rotterdamse Jaar van de Vrouw

In 2025 was het vijftig jaar geleden dat de Verenigde Naties het Internationaal Jaar van de Vrouw uitriepen. In Rotterdam werd dit jaar daarom het Rotterdamse Jaar van de Vrouw georganiseerd. Ook wij stelden de Rotterdamse vrouw centraal in ons programma. Vanaf maart vierden we in de stad en in de bibliotheek de verhalen en de kracht van vrouwen, onder andere tijdens een bijzondere middag met burgemeester Carola Schouten, Elfie Tromp en Glenda Peters.

Een bijzonder succesvol onderdeel was de tentoonstelling 'Gebouwen door Vrouwen'. Deze tentoonstelling stond opgesteld in de hal van de Centrale Bibliotheek en presenteerde acht bijzondere projecten van vrouwelijke architecten in Rotterdam. Mede in het kader van het Rotterdamse Jaar van de Vrouw trok de tentoonstelling dagelijks veel bezoekers.

OPEN LAB

Ook vond er, in het kader van het Rotterdamse Jaar van de Vrouw, het OPEN LAB plaats in de bibliotheek. Tijdens het OPEN LAB verkenden we in het najaar vier weken lang de vraag: hoe ziet een wereld eruit waarin vrouwen de norm zijn? In samenwerking met 'Women Connected' en onder andere 'Vrouwen van Rotterdam', 'Stem op een Vrouw', 'het Feminist Generative AI Lab', 'Unwanted Words', 'Boze Bitches Boekenclub' en lokale makers verdiepten we de programmering met workshops en lezingen, waarin ruimte en aandacht was voor thema's als vrouwen in de politiek, feministische technologie en sport.

Rotterdamse Jaar van de Vrouw

OPEN LAB

Meemaakpodium Rotterdamse Toon

Stadsdichter Benzo Karim

Verhalen van de stad

Met 'Verhalen van de Stad' stonden we in 2025 stil bij het thema Sense of Belonging (Waar voel ik me thuis?). Vier gastcollectioneers verrijkten de collectie en programmering met hun verhaal: fotograaf des Vaderlands Marwan Magroun, artiest en artistiek leider Natascha Slagtand (Tasha's World), politicoloog Božica Simeunović en historicus Jane Ortet. Hun bijdragen gaven nieuwe betekenis aan wat thuis zijn in Rotterdam kan betekenen.

Meemaakpodium Hoogvliet

Het project Meemaakpodium in Bibliotheek Hoogvliet is dit jaar uitgegroeid tot een herkenbaar en levendig onderdeel van de bibliotheek. Bewoners en organisaties uit de wijk krijgen er de ruimte om programmering te organiseren en elkaar te ontmoeten. De programmering ontstond onder begeleiding van een floorwalker en een wijkverkenner van de SKVR. Zo konden bezoekers meedoen aan een workshop Spoken Word door Manq Carrot, hun burens ontmoeten tijdens Burendag en genieten van muziekoptredens bij de Rotterdamse Toon van muziekschool Choy.

Maakplaats

In 2025 was Maakplaats010 met het maakcafé actief op verschillende plekken in Rotterdam, waaronder de Centrale Bibliotheek, Zuidplein en in december ook Delfshaven. Bezoekers konden hier op een toegankelijke manier kennismaken met maaktechnieken zoals 3D-printen, lasersnijden, textiel bedrukken, naaien en borduren, waarbij het eigen idee altijd het vertrekpunt is. Een mooi voorbeeld is een bezoeker die het beeld 'Fikkie' uit het centrum van Rotterdam wilde namaken als klein beeldje. Door het beeld te fotograferen, om te zetten naar een 3D-model en printklaar te maken, ontstond een tastbaar object dat volledig uit dat leer- en maakproces voortkwam. Zo komen stedelijke verhalen, technologie en creativiteit samen in concrete projecten van en met Rotterdammers.

Stadsdichter

Bibliotheek Rotterdam coördineert de activiteiten van de Rotterdamse stadsdichter in opdracht van de gemeente Rotterdam. Elke 2 jaar wordt een nieuwe stadsdichter gekozen. Op 1 januari 2025 werd Benzokarim benoemd tot nieuwe Stadsdichter van Rotterdam. Benzokarim is dichter, spoken word-artiest en schrijver. Bibliotheek Rotterdam ondersteunt daarmee de zichtbaarheid en impact van poëzie in de stad.

Focusdoelgroepen

2.1	Voorschools taalplezier	15
2.2	Taalplezier voor de jeugd	16
2.3	Jongeren	17
2.4	Volwassenen & ouderen	18
2.5	Digitale Inclusie	20
2.6	De Bibliotheek op school (dBos)	22

2.

2.1 Voorschools taalplezier

Bibliotheek Rotterdam stimuleert taalontwikkeling door ouders en kinderen samen aan de slag te laten gaan met taal. Ook in 2025 richtten we ons op ouders van kinderen van 0 tot 6 jaar en op professionals die werken met deze groep. Samen met 21 locaties van het CJG, peuterscholen en kinderdagverblijven in heel Rotterdam zorgden we voor laagdrempelige informatievoorziening en aantrekkelijke activiteiten in de bibliotheek, in de wijk en thuis. Zo werd in 12 bibliotheekvestigingen wekelijks voorgelezen en brachten we voorlezen naar speeltuinen en kinderboerderijen. Ook de Nationale Voorleesdagen benutten we om kinderen met lezen en taal in aanraking te brengen, onder andere met voorleesontbijten en aansprekende theatervoorstellingen voor de kleinste Rotterdammertjes. Op kinderdagverblijven bouwden we aan een rijke boekencollectie en professionalisering van medewerkers en de VoorleesExpress bleek mede dankzij alle vrijwilligers ook in 2025 weer een beproefde methode om gezinnen thuis het plezier van taal te leren kennen.

**Aantal deelnemers
activiteiten:**

13.906

**Aantal gezinnen
Voorleesexpress:**

155

**Aantal vrijwilligers
Voorleesexpress:**

170

2.2 Taalplezier voor de jeugd

Ook in 2025 stimuleerde Bibliotheek Rotterdam kinderen in de basisschoolleeftijd bij het ontwikkelen van basisvaardigheden als lezen, schrijven en digitale kennis. Plezier in leren en lezen zorgt voor betere schoolresultaten en een grotere woordenschat. Een greep uit de activiteiten:

- Voorleessessies: het hele jaar door in bibliotheekvestigingen.
- 'Kids only' boekenclub De Verhalenjagers: voor het tweede jaar in o.a. de Afrikaanderwijk.
- In 2025 was het thema van de Kinderboekenweek: Vol Avontuur. Elk jaar wordt door Bibliotheek Rotterdam veel aandacht besteed aan deze landelijke leesbevordering-campagne voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. Een mooi moment om samen met partners (o.a. het Mariniersmuseum en Archeologie Rotterdam) uiteenlopende en aantrekkelijke leesbevorderende activiteiten aan te bieden, zoals workshops toneel spelen en theatervoorstellingen over o.a. Peter Pan, Don Quichot en Aadje Piraatje. In de Centrale werd met een echte 'Verhuisrace' aandacht besteed aan de verhuizing naar de tijdelijke locatie. Ook konden kinderen én ouders via een VR bril alvast een kijkje nemen in de vernieuwde Centrale. In totaal zijn er stads breed 48 activiteiten georganiseerd in bijna alle bibliotheekvestigingen in Rotterdam en werden meer dan 1900 deelnemers geteld.
- Activiteiten in de schoolvakanties: kinderen konden in de bibliotheken terecht voor allerlei workshops gericht op zelfontplooiing en ontwikkeling. Iedere zomervakantie doet Bibliotheek Rotterdam mee aan het Jeugdvakantiepaspoort om kinderen en hun ouders naar de bibliotheek te trekken en om het leesplezier te stimuleren. Jaarlijks organiseren we een interactieve letterspeurtocht, met de boeken van een jeugd-auteur als uitgangspunt. Dit jaar stonden de boeken van Bibi Dumon Tak centraal. Haar jeugdboeken gaan vaak over dieren, waaronder een wolf. Van het Natuurhistorisch Museum mochten we daarom Huma de wolf lenen, een opgezette wolf uit de collectie. Dat zorgde in de Centrale voor veel bekijks. In 15 vestiging konden kinderen meedoen aan verschillende activiteiten en werden in totaal 5532 stempels gezet in de Jeugdvakantiepaspoorten. Daarmee werd het record van 2023 (4222 stempels) verbroken!

**Aantal deelnemers
activiteiten**

18.057

**Aantal deelnemers
Kinderboekenweek**

1.887

**Aantal deelnemers
Verhalenjagers**

254

Video vakantiepaspoort

Plezier in leren en lezen
zorgt voor betere
schoolresultaten

Poetry Slam

2.3 Jongeren

Ook in 2025 was Bibliotheek Rotterdam een plek waar jongeren hun talent konden ontdekken en ontwikkelen. Samen met partners uit de stad en jongeren zelf organiseerden we programma's die hun persoonlijke groei en taalvaardigheid stimuleerden. Programmering waarin taal centraal stond waren onder andere:

- Storytellingavonden die zowel in het Nederlands als Engels plaatsvonden;
- Poetry Slam: een traject waarin aspirant-slammers hun schrijf- en performancetalenten konden ontwikkelen;
- Tekenworkshop Ontwerp jouw eigen held(in) met een missie!: jongeren leerden de stappen die nodig zijn om een karakter met missie te tekenen.

2.4 Volwassenen & ouderen

Taal en Digitaal

Veel Rotterdammers hebben moeite met lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Daarom zetten we in op taal- en digitale ontwikkeling, geven we informatie en trainingen over thema's zoals AI en cyberweerbaarheid en bieden we praktische ondersteuning. In 2025 deden we dat o.a. via het Ontwikkelplein, belasting-spreekuren, taalondersteuning en -informatie, trainingen en workshops op het gebied van digitale vaardigheden en cyberweerbaarheid. Een aantal voorbeelden:

- Taalcafés: Rotterdammers, voor wie Nederlands niet de moedertaal is, namen deel aan het Taalcafé om de Nederlandse taal te oefenen. Ook dit jaar was dit een groot succes.
- Samenwerking met Fenix Kunstmuseum voor Migratie: vanaf juni vond wekelijks op het Plein van Fenix een Taalcafé van de bibliotheek plaats.
- Samenwerking met 7 grote Rotterdamse musea (o.a. het Wereldmuseum, Depot en de Kunsthal): anderstalige volwassenen bezochten een museum en werkten zo aan hun taalvaardigheid.
- Digitale vragen: als reactie op een stijging in het aantal vragen over digitale onderwerpen werd het cursusaanbod uitgebreid, o.a. met het programma 'Hulp bij Digitale Vragen'. De thema's 'digitaal nalatenschap' en 'veilig internetten' trokken veel deelnemers.
- Hulp bij online belastingaangifte: in maart werd dit aangeboden op zes verschillende vestigingen, in samenwerking met de Belastingwinkel en studenten van de Hogeschool Rotterdam.

Aantal Rotterdammers dat gebruik maakte van het aanbod Basisvaardigheden

28.069

Aantal hulpvragen beantwoord bij IDO loketten

4.538

Als reactie op een stijging in het aantal vragen over digitale onderwerpen werd het cursusaanbod uitgebreid

We hebben de meerwaarde van het Ontwikkelplein ervaren toen het Noodfonds Energie beschikbaar kwam

Het Ontwikkelplein

Dankzij de twee nieuwste samenwerkingspartners, Stichting Nieuw Vaarwater en Stichting Je Goed Recht, hebben we een meer divers publiek laten kennismaken met onze dienstverlening.

In februari organiseerden we het evenement 'Sterk op iedere leeftijd' in samenwerking met WMO-radar. Op dit evenement voor 55+'ers konden mensen een preventieve gezondheidscheck doen, zoals een bloeddrukmeting en een valrisico-test. We informeerden bezoekers over ons aanbod op het gebied van digitale zorg en over het aanbod op het Ontwikkelplein. Onder de 68 bezoekers van het evenement werven we veel nieuwe deelnemers aan onze cursussen.

Verder hebben we de meerwaarde van het Ontwikkelplein ervaren toen het Noodfonds Energie beschikbaar kwam in april. Dankzij de expertise van onze partner de Energiebank (Samen010) en de samenwerking met onze vrijwilligers en collega's van het IDO, hebben we zo'n 50 (minder digitaal- en/of taalvaardige) bezoekers kunnen helpen met het indienen van de aanvraag.

2.5 Digitale Inclusie

IDO

In 2025 heeft Bibliotheek Rotterdam met steun van de subsidieregeling voor het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) opnieuw duizenden Rotterdammers geholpen bij hun digitale vragen. Het IDO was actief op dertien locaties in de stad, zowel in als buiten de bibliotheek, zoals de Voedselbank en leeszaal Vreewijk. Een goedlopend voorbeeld is de samenwerking met een woonzorglocatie in Schiebroek, waar bewoners laagdrempelig ondersteuning krijgen. Ten opzichte van 2024 is een duidelijke groei zichtbaar in bezoekers en hulpvragen.

Daarnaast volgden Rotterdammers vijftien computercursussen, vierentwintig smartphonecursussen en zeventien themalessen, aangevuld met een evenement over online veiligheid. Vanuit deze subsidie vervult de bibliotheek ook de regierol in het Netwerk Digitale Inclusie, waarin 59 partners samenwerken aan het verkleinen van digitale ongelijkheid in de stad.

Digitale inclusie

Dankzij het gemeentelijke programma 'Digitale Inclusie' kon de bibliotheek aanvullend investeren in samenhang en vernieuwing. Zo werd het Schakelpunt opgezet als centrale ingang waar vraag en aanbod rond digitale hulp samenkomen. In samenwerking met sleutelpersonen werden ruim 400 migrantenouderen bereikt met smartphone- en themalessen en startte een project waarbij deelnemers een gratis smartphone kregen, gecombineerd met een vierdelige cursus.

Ook werd gewerkt aan een digitale bibliotheekmedewerker en verkende de bibliotheek hoe AI kan bijdragen aan een toegankelijke bibliotheek voor alle Rotterdammers. Onze bezoekers konden ook in 2025 in alle vestigingen van Bibliotheek Rotterdam eenvoudig en gratis gebruikmaken van wifi via het Publicroam netwerk.

AI beleid

In 2025 heeft Bibliotheek Rotterdam een fundament gelegd voor verantwoord AI-gebruik. Na gesprekken met tientallen medewerkers – waaruit zowel enthousiasme als bezorgdheid bleek – is beleidsversie 1.1 opgesteld, gebaseerd op het AI-ethiek Volwassenheidsmodel en de aanpak van de Autoriteit Persoonsgegevens. Het beleid heeft de volgende doelen:

1. AI-geletterdheid bij inwoners bevorderen;
2. AI-geletterdheid bij medewerkers meten en bevorderen;
3. Het optimaliseren van processen met behulp van AI.

Er zijn AI-spelregels opgesteld die privacy, transparantie en menselijke regie centraal stellen: AI ondersteunt, maar een mens beslist altijd.

Concreet organiseerden we in juni activiteiten tijdens de 'Maand van de AI', startten we een bibliotheekavatar-project, en deed de Erasmus Universiteit onderzoek naar de interesse van Rotterdammers in het communiceren met een digitale medewerker. In het najaar gingen de eerste interne trainingen van start.

De organisatie bevindt zich nog in een vroeg stadium van AI-volwassenheid. Maar de basis staat. In 2026 bouwen we hierop voort met verdere training, beleidsontwikkeling en nieuwe toepassingen die de dienstverlening aan Rotterdammers versterken.

Publicroam

Publicroam biedt bezoekers veilig en gratis wifi op alle vestigingen van Bibliotheek Rotterdam. Na eenmalig aanmelden verbindt men automatisch, zonder wachtwoorden of gastnetwerken. De verbinding is goed beveiligd en respecteert de privacy van gebruikers. In 2025 maakten ruim 75.000 unieke bezoekers gebruik van Publicroam op de vestigingen van Bibliotheek Rotterdam.

Het gebruik groeide gestaag door het jaar heen. In de eerste maanden lag het aantal maandelijkse gebruikers rond de 5.000. Vanaf het voorjaar steeg dit naar circa 6.000 per maand. Na een verwachte dip in de zomer – juli en augustus zijn traditioneel rustiger door vakantie en minder programmering – herstelde het gebruik snel. Het najaar liet de sterkste groei zien: in november bereikte Publicroam met ruim 9.500 unieke gebruikers een record. Dit bevestigt dat de bibliotheek voor veel Rotterdammers een vertrouwde digitale thuisbasis is.

2.6 De Bibliotheek op school (dBos)

De samenwerking met voorschoolse instellingen, het primair en voortgezet onderwijs en het beroeps-onderwijs is verder versterkt en uitgebreid in 2025.

Voorschools

Vanaf september 2025 groeide 'Boekstart' in de kinderopvang van 15 naar 39 peuterlocaties. We organiseerden inspiratiebijeenkomsten voor professionals rond de Nationale Voorleesdagen, de Kinder-boekenweek en het 'Speel en Leesfeest' op het Marktplein. Ook trainden we de voorleescoördinatoren. Hoogtepunt was de ledenwerfactie, waarbij kinderen tussen twee en vier jaar oud een rugzakje met leuke inhoud cadeau kregen. Dat leverde meer dan 1200 nieuwe peuterleden op.

Primair onderwijs

De 166 deelnemende basisscholen konden, naast de reguliere, altijd actuele collectie die op de school aanwezig is, gebruik maken van specifieke collecties. Boekenkisten met verdiepende informatie over meertaligheid, digitale geletterdheid en inclusie & diversiteit waren sinds dit schooljaar beschikbaar. De bibliotheek was niet alleen 'van de levering van boeken'. Alle leesmediaconsulenten zijn professionals in taalontwikkeling, leesonderwijs en jeugdliteratuur en daarmee adviespartner voor de scholen. Ze trainden leerkrachten en leescoördinatoren op het gebied van onderwerpen zoals rijke teksten, meertaligheid en digitale geletterdheid en adviseerden over collecties, leesbevordering en boekpromotie.

In het derde kwartaal startte de nieuwe verdiepende variant 'dBos-plus' op twee basisscholen, waarmee de bibliotheek deel uitmaakte van het leesteam en kon ondersteunen in thematisch leesonderwijs.

Speel en leesfeest

Rotterdamse jongeren motiveren om plezier te beleven aan verhalen, taal en kennis over de wereld

Voortgezet onderwijs

Voor de doelgroep jongeren hebben we De Bibliotheek op School uitgebreid met vier nieuwe scholen voor voortgezet onderwijs: Zuidrand, Veenoord, Het Zuiderpark College en Accent Hoogvliet. Dit schooljaar werkten zij samen met de leesconsulenten aan de inrichting van de schoolbibliotheek en een activiteitenplanning. Daarmee legden zij een stevige basis om volgend schooljaar goed voorbereid van start te gaan.

De elf scholen die al verder in het traject zijn, ontvingen gerichte ondersteuning via klassenactiviteiten, praktische lessuggesties en advies op maat per vakgroep. Deze ondersteuning werd versterkt met trainingen en inspiratiesessies, zoals een studiedag van scholengroep SARO. Daarnaast blijft Read2Me!, de voorleeswedstrijd voor brugklassers, een groot succes en een waardevolle stimulans voor leesplezier onder jongeren.

Middelbaar beroepsonderwijs

In 2025 startte de samenwerking met twee mbo-locaties: Zadkine Benthemplein en Albeda Rosestraat. Studenten krijgen op school toegang tot een actuele, aansprekende boekencollectie en worden gestimuleerd om vrij te lezen en te schrijven. Ook worden docenten ondersteund in het bevorderen van lezen en digitale vaardigheden. Op het Albeda werd de schoolbibliotheek feestelijk geopend en is de monitor van de Bibliotheek Op School uitgezet om inzicht te krijgen in leescultuur en leesbevordering te ondersteunen.

Vestigingen - dBos Primair Onderwijs

- Centrum 4 scholen
- Noordwest 44 scholen
- Noordoost 46 scholen
- Zuidoost 32 scholen
- Zuidwest 34 scholen

HOEK VAN HOLLAND

Projecten

3.1	Afscheid nemen van de 'oude' Centrale	26
3.2	Vernieuwing Centrale	26
3.3	Onderzoek Digitale transformatie	27
3.4	Abonnementenstructuur	28
3.5	Creatief ondernemerschap	29
3.6	Specifieke Uitkering Bibliotheekvoorzieningen (SPUK)	29

3.

3.1 Afscheid nemen van de 'oude' Centrale

Eind 2025 namen we afscheid van de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat. In aanloop naar de verhuizing deelden talloze mensen hun herinneringen aan het gebouw, die te beluisteren waren in een audiotour door het gebouw. Ook konden bezoekers en medewerkers hun gezicht laten tekenen op verhuisdozen, om te laten zien dat er niet alleen spullen, maar ook verhalen en mensen worden verhuisd. Op vrijdag 28 november namen ruim 350 Rotterdammers feestelijk afscheid van het gebouw.

3.2 Vernieuwing Centrale

Het definitieve ontwerp van de vernieuwde Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat is afgerond en biedt zowel een duidelijke visie als de flexibiliteit om met de stad mee te bewegen. De Gemeente Rotterdam is als eigenaar verantwoordelijk voor het gebouw, terwijl wij ons richten op de vormgeving van het interieur. Zowel de omgevingsvergunning als de vergunning voor de duurzame bodemenergie ten behoeve van de warmte en koudeopslag (WKO) zijn definitief verleend.

Bij de vernieuwing van de Centrale aan de Hoogstraat lag de focus op het doorlopen van het proces richting het opleveren van het Technisch Ontwerp, inclusief bestek, en de te starten aanbesteding voor de aannemer. De integraliteit van gebouw en interieur kreeg hierin meer aandacht dan in de voorgaande fase. In het laatste kwartaal van 2025 is de aanbesteding daadwerkelijk gestart om begin 2026 een aannemer te kunnen selecteren.

3.3 Digitale transformatie

In 2025 startten we met dank aan De Verre Bergen een onderzoek naar de behoeften van Rotterdamse gezinnen en jongeren op het vlak van digitale vragen. Wat zijn hun zorgen en wensen, en welke rol kan de bibliotheek hierbij spelen? De resultaten laten zien dat beide groepen moeite hebben met de nieuwe ontwikkelingen. Dit gaat bijvoorbeeld over de tijd die kinderen met een scherm mogen doorbrengen en hoe jongeren nieuwe inspiratie en vaardigheden kunnen opdoen in de veelheid van nieuwe apps en mogelijkheden. De bibliotheek wordt gezien als een plek die kan helpen, bijvoorbeeld als gids voor apps of als een betrouwbare informatiebron. Ook zien deze groepen de bibliotheek als een fysieke plek waar ze zonder schermen tot rust kunnen komen.

Pilotprojecten

De uitkomsten van het onderzoek scheppen mogelijkheden, maar ook uitdagingen die we met pilotaanbod verder onderzoeken en invullen. We hebben, tijdens workshops en vervolgonderzoek onder de doelgroepen, twee concepten voor pilotprojecten ontwikkeld. Deze pilots zijn eind 2025 voorbereid, zodat we ze begin 2026 kunnen uitvoeren. Samen met scholen faciliteren en bevorderen we gesprekken over het gebruik van telefoons en schermen tussen kinderen en ouders, en tussen ouders onderling. Jongeren laten we in de bibliotheek elkaar inspireren om hun digitale skills te vergroten. Beide pilots verkennen de verbinding tussen fysieke ervaringen en digitale vaardigheden.

Rotterdamse gezinnen en jongeren zien de bibliotheek ook als een fysieke plek waar ze zonder schermen tot rust kunnen komen

Het gratis abonnement is warm onthaald en een groot succes gebleken; bijna 20.000 gratis leden!

3.4 Abonnementenstructuur

Een gratis abonnement voor alle Rotterdammers

In 2025 schreven we geschiedenis door als eerste bibliotheek in Nederland een volledig gratis lidmaatschap aan te bieden aan alle inwoners, ongeacht leeftijd, in combinatie met boetevrij lenen. Vanaf 1 mei konden Rotterdammers kiezen tussen een gratis abonnement (met zes boeken per jaar) en een Plusabonnement voor €4 per maand met onbepert lenen. Beide abonnementen werden bovendien boetevrij, waarmee we de toegankelijkheid tot de collectie aanmerkelijk vergrootten in een stad waar laaggeletterdheid relatief hoog is. Het initiatief is een groot succes: eind 2025 hadden we bijna 20.000 leden die het gratis abonnement gebruiken en zien we ook het aantal jeugdleden stijgen. Het aantal volwassen leden met een betaald abonnement is hierbij niet gedaald ten opzichte van vergelijkbare abonnementen begin 2025.

De aanpassing van onze abonnementen genereerde aanzienlijke media-aandacht, zowel lokaal als landelijk. Zowel tijdens de aankondiging in maart, als in mei toen de nieuwe abonnementen startten, en later in het jaar, toen we de eerste uitspraken over de resultaten konden doen. NOS Journaal, RTL Nieuws, Hart van Nederland, de Volkskrant, NRC en AD en alle grote regionale media besteedden ruim aandacht aan de lancering, waarbij het brede aanbod van de bibliotheek en het belang van taalontwikkeling en leesplezier werd benadrukt.

Het initiatief wordt binnen de bibliotheekwereld gezien als baanbrekend en leidde tot kamervragen aan de minister van OCW. Ook krijgt ons voorbeeld in steeds meer gemeenten een vervolg. We juichen dit toe en ondersteunen actief onze collega-bibliotheken door onze uitdagingen, overwegingen, oplossingen en resultaten breed te delen.

3.5 Creatief ondernemerschap

In lijn met de gemeentelijke uitgangspunten zette de bibliotheek zich, binnen de mogelijkheden van een stichting met publiek belang, in voor ondernemerschap met financiële en/of maatschappelijke opbrengst. Ook in 2025 zorgden we voor inkomsten uit verhuur van zalen en partnerruimtes. We gaven gestalte aan onderzoek naar onze maatschappelijke rol op het gebied van digitale transformatie, met dank aan Stichting De Verre Bergen.

De invoering van het gratis abonnement zagen we als creatieve propositie met verstrekkend maatschappelijk rendement. In aanloop naar de Vernieuwde Centrale Bibliotheek (die in 2029 zal openen) was en blijft de verkenning gaande van mogelijke nieuwe huurders, fondsen en sponsors voor zaken die ons aanbod aan de Rotterdammer nog meer kunnen versterken. Denk aan partners op het gebied van groen, beeldende kunst, digitale faciliteiten en gezondheid.

3.6 Specifieke Uitkering Bibliotheekvoorzieningen (SPUK)

Nieuwe vestigingen

2025 was het laatste jaar dat deze subsidie werd verstrekt, na het verbeteren van de vestiging in Charlois en het vergroten van de vestiging in het Lage Land in 2024. In 2025 openden we nog 2 SPUK-bibliotheekvestigingen. In maart openden we een nieuwe bibliotheek in de Beverwaard, waar we in het Huis van de Wijk nauw samenwerken met partners zoals SOL, Welzijn en drie basisscholen.

Na een intensieve zoektocht zonder succesvol resultaat naar een geschikte plek voor een vestiging in Rotterdam-West, is gekozen om de laatste SPUK-vestiging te openen in Zevenkamp. Deze werd in november onder grote belangstelling geopend.

“Ik mocht zelf mijn leestips geven voor de nieuwe collectie!”

– Jeuglid Bibliotheek Beverwaard

KPI's

4.1	Prestatieafspraken met de gemeente	31
4.2	Toelichting afwijking KPI's	32

A woman with a flower crown is sitting on a red sofa, writing in a notebook. She is wearing a dark blue top and a patterned skirt. The background is a blurred indoor setting with other people and lights.

4.

4.1 Prestatieafspraken met de gemeente

Voor de beleidsperiode 2025-2028 is met de gemeente Rotterdam een afspraak gemaakt over prestatiemeting door middel van indicatoren. Onderstaand een overzicht van de indicatoren, onderverdeeld naar afrekenbaar en niet-afrekenbaar. Op de volgende pagina is een korte verklaring van de afwijkingen opgenomen.

KPI omschrijving	Afrekenbaar	Realisatie 2025	Doelstelling 2025
Ontmoeten			
Aantal bezoeken aan vestigingen	N	2.429.633	2.800.000
Aantal openingsuren per week	J	1.390	1.400
Aantal locaties in de stad	N	23	23
Leren / ontwikkelen			
Aantal studie- werk- en leesplekken in de locaties van de bibliotheek	N	2.123	2.016
Aantal deelnemers aan activiteiten per jaar	N	110.608	108.425
Aantal leerlingen dat via onderwijsinstellingen en voorschools/PO/Mbo wordt bereikt	J	51.770	40.000
Alle gebieden			
Ontwikkelingen ledenaantallen per jaar	N	117.112	101.000
Algemene tevredenheid bezoekers en leden over de dienstverlening	N	NPS 39%	NPS 50%
Ontmoeten / verwonderen			
Aantal samenwerkingen	J	166	35
Lezen / ontwikkelen			
Actualiteit en relevantie van de collectie	N	3,08	2,25
Erfgoed			
Positief oordeel auditcommissie beheer *)	J	nvt	positief

Ad*) Audit vindt eens per vier jaar plaats

4.2 Toelichting afwijking KPI's

Aantal bezoekers aan vestigingen

Van invloed was de sluiting van de Centrale de gehele maand december in verband met de verhuizing. In de vestigingen was een wisselend beeld te zien van stijgende en dalende bezoekersaantallen. De deelnemersaantallen aan activiteiten zijn gestegen, dus een diepere analyse per vestiging is nodig.

Aantal openingsuren per week

Weliswaar is deze KPI net niet behaald, we zijn tevreden dat we twee nieuwe vestigingen openden. De Centrale Bibliotheek opende ook structureel op zondag en over de gehele stad verruimden we op een aantal vestigingen de openingstijden. Veiligheid en bemensing speelden een grote rol bij het bepalen van de mate van verruiming van de openingstijden.

Algemene tevredenheid bezoekers en leden over de dienstverlening

De Net Promotor Score (NPS) is in 2025 gestegen van 35 naar 39. Hiermee keren we een dalende trend, en laten we een sterke stijging zien, maar we hebben de uitdagende doelstelling van 50 nog niet bereikt. De belangrijkste redenen waarom leden en bezoekers de bibliotheek positief beoordelen, zijn de grote collectie en het warme welkom dat ze ervaren. Een bezoek aan de bibliotheek wordt gewaardeerd als een leuk uitje. Ook praktische zaken zoals openingstijden, bereikbaarheid en medewerkers worden positief

gewaardeerd. Echter, meer abstracte stellingen zoals "ik kan nieuwe dingen leren door de bibliotheek" worden nog minder herkend. De belangrijkste redenen voor een lagere score zijn de praktische werking van de catalogus en zorgen over de beschikbaarheid van de collectie in verschillende vestigingen. We zien op accenten ook verschillen in tevredenheid tussen de vestigingen. Deze resultaten, samen met de uitgebreide feedback van leden en bezoekers uit ons tevredenheidsonderzoek, gebruiken we om verdere verbeteringen in onze dienstverlening door te voeren, met als doel de stijgende lijn door te zetten.

Impactmeting

Bibliotheek Rotterdam beschikt over de methode van Cigarbox om de impact van activiteiten en programmering te meten. Deze methode wordt ook door de culturele sector gebruikt en maakt vergelijkingen mogelijk. In 2025 hebben we ervaring opgedaan in verschillende pilots en in 2026 ontwikkelen we de methode verder door. Ook startten we met het ontwikkelen van een manier om de impact van onze collectie inzichtelijk te maken en werken we meer met storytelling, zodat de persoonlijke beleving –die impact vaak is– beter over het voetlicht komt. Daarnaast spraken we dit jaar met de Erasmus Universiteit over de bijdrage die de bibliotheek kan leveren aan een voorgenomen onderzoek naar de relatie tussen cultuur en gezondheid. Het onderzoek kan mogelijk inzicht bieden in de mate waarin de culturele sector en ook de bibliotheek vanuit de kernfuncties een duurzaam verschil maakt bij een belangrijk maatschappelijk vraagstuk als volksgezondheid en preventie.

Bedrijfsvoering

5.1	Mensen maken de bibliotheek	34
5.2	ICT	35
5.3	Marketing, Onderzoek & Communicatie	36
5.4	Huisvesting	37
5.5	Duurzaamheid	37
5.6	Finance & Control	38
5.7	Risicomanagement	38
5.8	Governance	39

5.

5.1 Mensen maken de bibliotheek

Organisatieontwikkeling

De tijdelijke verhuizing, de snel veranderende informatieomgeving en vraagstukken rond (cyber)veiligheid vroegen om actuele expertise en wendbaarheid. Daarom hebben wij onze organisatie versterkt met een gerichte focus op scholing en preventie op deze onderwerpen.

We hebben daarnaast belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van onze medewerkers (203,8 fte) en in leiderschap. Ook boden we advisering en ondersteuning voor, tijdens en na de transitie. We startten met leiderschapstrainingen voor (toekomstige) leidinggevendenden, gericht op het versterken van coachend leiderschap en verandercompetenties. Tegelijkertijd voerden we opnieuw een breed Medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) uit om inzicht te krijgen in werkbeleving, ontwikkelkansen en organisatieklimaat. De uitkomsten van het MTO vormen de basis voor onze vervolgstappen in 2026 in strategisch beleid en leiderschaps-, en organisatieontwikkeling.

Personeelsbeleid

De inrichting en activering van de Onboardingsmodule in AFAS was een vereiste eerste stap in de verdere digitalisering en professionalisering van onze HRM-processen. De uitbreiding van de flexpool draagt bij aan een meer flexibele en responsieve personeelsinzet. In lijn met wet- en regelgeving is nieuw ZZP-beleid vastgesteld conform de Wet DBA, wat zorgde voor heldere kaders rond de inzet van zelfstandigen. Ook is een nieuwe arbodienst geïntroduceerd om de kwaliteit van verzuimbegeleiding en preventieve ondersteuning te versterken voor een lager ziekteverzuim.

Al onze medewerkers zetten zich met hun unieke talenten maximaal in voor onze maatschappelijke missie. De waardevolle bijdrage van onze vrijwilligers, waaronder mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, blijft een sterke pijler. Vanuit dit principe startten we in 2025 een samenwerking met Dementalent en verkenden we aanvullende partnerschappen om deze impact verder te vergroten.

Transitie

Na de besluitvorming over de herinrichting van de organisatie in december 2024 werd in 2025 gestalte gegeven aan een nieuwe duidelijke indeling van regio's, teams en medewerkers volgens de principes: iedereen 1 leidinggevende, ca. 25 personen per leidinggevende en meer menskracht op de bibliotheekvloeren, dicht bij de bezoeker. De directeur-bestuurder, de manager bedrijfsvoering en de manager primair proces vormen samen het managementteam. Over de uitwerking van de nieuwe organisatiestructuur bleven we steeds in gesprek, waarbij de afstemming tussen strategische thema's en de uitvoering verder werd doordacht om samen tot een optimale vorm te komen, met de impact op de Rotterdammer als hoofddoel.

5.2 ICT

Cyberveiligheid

In 2025 heeft tweemaal een uitgebreide cyber security review plaatsgevonden door en met onze partner Eye Security. De bevindingen die daaruit naar voren kwamen, geven een beeld van een naar behoren beveiligde IT-infrastructuur zonder hoge beveiligingsrisico's. Er is altijd ruimte voor verbetering, de bibliotheek verbetert continu haar cybersecuritymaatregelen op het gebied van technologie, proces, en bewustzijn. De bibliotheek heeft in 2025 een succesvol proefproject afgerond voor een vernieuwde werkplek op basis van de laatste Microsoft technologie. In 2026 wordt deze 'Moderne Werkplek' uitgerold op de ca. 400 personeelswerkplekken die de bibliotheek kent. Zo wordt het veiligheidsniveau van alle werkplekken verder verhoogd.

De bibliotheek draait een doorlopende anti-phishingcampagne onder haar werknemers. Dat werpt zijn vruchten af: het aantal collega's dat een phishingmail meldt (in plaats van op een link te klikken) neemt toe. Hier gaan we in 2026 mee door. Zo worden medewerkers zich beter bewust van welke informatie zij delen en met wie.

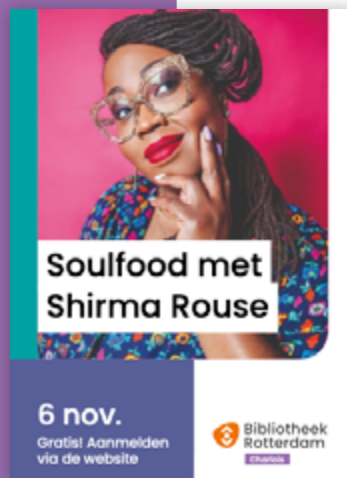
De bibliotheek verbetert ook in 2026 continu haar cybersecurity-maatregelen

Een zichtbare en
toegankelijke
bibliotheek voor alle
Rotterdamers

5.3 Marketing, Onderzoek & Communicatie

We legden in 2025 een stevige, toekomstbestendige basis voor een beter zichtbaar, helder en toegankelijk aanbod van Bibliotheek Rotterdam:

- We versterkten onze PR- en mediastrategie, wat leidde tot een sterke groei in lokale en landelijke krantenkoppen, o.a. rondom de introductie van het gratis en boetevrije abonnement.
- We sloten ons aan bij het Virtueel Bibliotheek Platform voor een nieuwe, gebruiksvriendelijke website die in 2026 live gaat.
- Ook zetten we volop in op innovatie met de ontwikkeling van de AI Avatar: onze virtuele bibliotheekmedewerker en merkambassadeur die in 2026 geïntroduceerd zal worden bij het grote publiek.
- We introduceerden een brandportal zodat de 23 bibliotheekvestigingen zelfredzamer worden in het lokaal zichtbaar maken van het aanbod.
- Met een aangescherpte socialmediastrategie, vernieuwde content en een nieuwe visuele huisstijl gaven we vorm en kleur aan een nieuw tijdperk voor Bibliotheek Rotterdam.

5.4 Huisvesting

In 2025 heeft het projectteam zeer intensief gewerkt aan de tijdelijke huisvesting aan de Librijesteeg en de nieuwbouw van de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat.

Tijdelijke huisvesting Librijesteeg

Begin januari is onder leiding van de gemeente Rotterdam de bouwvoorbereiding voor de Tijdelijke Bibliotheek aan de Librijesteeg begonnen en kort daarna is de bouw gestart. Vlak voor de zomer zijn de roltrappen geplaatst, eind december was de verbouwing bijna gereed.

Het hele jaar heeft in teken gestaan van de verhuizing: aanbesteden van de verhuizing, opruimen, inpakken en het daadwerkelijke verhuizen. In de zomer is de erfgoedcollectie verhuisd naar het Stadsarchief. In het laatste kwartaal is gestart met de verhuizing van de collectie en de inventaris. Eind december was de verhuizing en inrichting bijna afgerond, volgens planning.

Nieuwe vestigingen

Dankzij de eerdergenoemde Rijksmiddelen is in april de vestiging in Beverwaard geopend en in november de vestiging Zevenkamp.

5.5 Duurzaamheid

De bibliotheek neemt haar verantwoordelijkheid voor een groene, milieuvriendelijke samenleving serieus. Voor de vestigingen Delfshaven, Hoogvliet, Nesselande, Schiebroek en IJsselmonde heeft een inspectie plaatsgevonden voor het Duurzaam Gastvrij-keurmerk. Voor Delfshaven, Hoogvliet en Schiebroek is een goud certificaat behaald en voor Nesselande en IJsselmonde zilver. Ook is duurzaamheid een belangrijk thema geweest in de inrichting van de tijdelijke huisvesting in de Librijesteeg, die volledig circulair is ingericht.

In de bibliotheek
komen leren,
ontmoeten en
dromen samen op
één plek

5.6 Finance & Control

Het afgelopen jaar is verder gewerkt aan het verstevigen van een financieel gezonde organisatie. Met de implementatie van het subsidieproces en van een nieuw inkoopproces zijn belangrijke stappen gezet om de financiële bedrijfsvoering te optimaliseren. De financiële processen zijn in lijn gebracht met de nieuwe organisatiestructuur na de transitie. Door middel van power BI zijn dashboards gebouwd voor het monitoren van de prestatie indicatoren en voor het beheersen van de kwaliteit van de eigen F&C werkprocessen.

De afhankelijkheid van de jaarlijkse exploitatiesubsidie van de gemeente Rotterdam is onveranderd gebleven. Voor specifieke en eindigende projecten zijn incidentele subsidies verworven.

5.7 Risicomanagement

Het afgelopen jaar waren belangrijke risico's verbonden aan de sluiting en verhuizing van de Centrale Bibliotheek. Door gerichte communicatie richting bezoekers en aanvullende programmering is getracht het effect op bezoekersaantallen en klanttevredenheid te beperken. Door verkenning naar een gezamenlijke raming en financiële kaders in afstemming met de gemeente, is tijdig inzicht verkregen in de financiële impact toen bleek dat externe financiering voor de Vernieuwde Centrale Bibliotheek definitief niet mogelijk was.

De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt bleef in 2025 een risico voor de beschikbaarheid en continuïteit van deskundig personeel. Er zijn maatregelen genomen om het werkgeverschap te versterken, onder meer door aandacht voor duurzame inzetbaarheid via een nieuwe Arbopartner en het borgen van kennis binnen de organisatie.

Financieel bleef de afhankelijkheid van incidentele en structurele middelen een aandachtspunt. Daarnaast was sprake van onzekerheid rondom prijsontwikkelingen en kostenstijgingen, onder meer op het gebied van inkoop en externe dienstverlening. De bibliotheek heeft hierop geanticipeerd door het toepassen van scenariodenken.

Door een samenhangende aanpak was de bibliotheek in 2025 in staat om tijdig bij te sturen en de impact van risico's op de dienstverlening, organisatie en financiële positie te beheersen.

5.8 Governance

Bibliotheek Rotterdam is een stichting met een Raad van Toezicht. De organisatie volgt de acht principes van de [Governance Code Cultuur](#). Als openbare bibliotheek heeft zij een wettelijke taak en maatschappelijke doelstelling. De bibliotheek creëert, bewaart en deelt culturele waarde. Het doel is om alle burgers vrije toegang te geven tot informatie, kennis en cultuur. Zo kunnen zij bewust, kritisch en actief deelnemen aan de samenleving. De Governance Code Cultuur wordt toegepast in beleid, risicobeheersing, uitvoering, toezicht en verantwoording.

Bestuur en verantwoording

Bibliotheek Rotterdam werkt met een vast ritme van Planning en Control. Jaarverslagen en meerjarenbeleid worden gedeeld met de Raad van Toezicht en de subsidiegever en zijn openbaar beschikbaar. De directeur-bestuurder ontwikkelt en voert beleid uit, en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht. Daarnaast is de bestuurder verantwoordelijk voor de naleving van wet- en regelgeving, het artistiek en zakelijk beleid, integriteitsbeleid en risicobeheersing binnen de organisatie. De beloning van de bestuurder volgt de CAO Openbare Bibliotheken.

Het doel is om alle burgers vrije toegang te geven tot informatie, kennis en cultuur

In 2025 werd gestalte gegeven aan een nieuwe duidelijke indeling van regio's, teams en medewerkers

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit zeven leden met diverse kennisprofielen die passen bij Bibliotheek Rotterdam. Leden worden (her)benoemd door het college van B&W van de Gemeente Rotterdam na een zorgvuldige toetsing en middels openbare werving. Jaarlijks wordt een overzicht van nevenwerkzaamheden geactualiseerd en geagendeerd. De Raad van Toezicht houdt toezicht op financiën, risicobeheersing en strategische uitvoering volgens het principe maximale betrokkenheid en maximale distantie. De Raad van Toezicht voerde in 2025 een begeleide zelfevaluatie uit over het functioneren van het bestuur volgens de principes van de Code. In 2025 vonden er vier formele kwartaalvergaderingen en een aanvullende vergadering plaats. Buiten deze vergadercyclus kwamen de auditcommissie en de remuneratiecommissie regelmatig bijeen. In 2025 was er sprake van twee herbenoemingen van leden van wie de eerste termijn was verstreken. Leden ontvangen een vacatievergoeding voor het bijwonen en voorbereiden van vergaderingen. Bestuurder en toezichthouders zijn zich bewust van hun rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en volgen daarbij de statuten van de stichting.

Stichting Bibliotheek Rotterdam heeft de status 'verbonden partij' van de Gemeente Rotterdam om het publieke belang te borgen. De relatie en de bevoegdheden tussen gemeente en Bibliotheek Rotterdam zijn in de statuten vastgelegd. De gemeente heeft invloed via subsidievoorwaarden en prestatieafspraken. Elke vier jaar stelt de gemeenteraad de uitgangspunten voor het bibliotheekbeleid vast waarop het Meerjarenbeleidsplan van de bibliotheek wordt getoetst.

De bibliotheek is zich bewust van haar governance-relatie met stakeholders en de samenleving als geheel.

Jaarrekening

6.1	Uitvoering van het financiële beleid	42
6.2	Resultaat exclusief niet-terugkerende baten & lasten	42
6.3	Exploitatieresultaat	42
6.4	Risicoparagraaf	44
6.5	Governance	44
6.6	Begroting 2026	45
6.7	Jaarrekening 2025	46

6.

6.1 Uitvoering van het financiële beleid

Als bibliotheek willen we een verantwoord financieel beleid voeren en onze middelen optimaal inzetten. De kwaliteit van onze dienstverlening staat voorop, altijd tegen de achtergrond van een zorgvuldig risicobeleid.

Resultaat

In 2025 is er sprake van een negatief exploitatieresultaat van € 298.350 (begroot positief € 5.116). In vergelijking met het exploitatieresultaat in 2024, € 640.376, valt op dat er per saldo zowel aanzienlijk hogere lasten (€ 3.661.973) waren als meer baten (€ 2.719.739).

6.2 Resultaat exclusief niet-terugkerende baten & lasten

Het resultaat in 2025 wordt beïnvloed door de eenmalige kosten die zijn gemaakt voor de ontwikkeling van het Technisch Ontwerp van de inrichting van de Centrale Bibliotheek (€ 390.276). Deze worden hierna ook verklaard in de Overige Personeelslasten. Zonder deze post zou het resultaat van 2025 zijn geëindigd op een positief resultaat € 91.926.

6.3 Exploitatieresultaat

De bibliotheek heeft over het boekjaar 2025 een negatief exploitatieresultaat behaald van € 298.350 (2024: positief € 640.376). Het resultaat is als volgt tot stand gekomen:

Baten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Subsidies	28.511.465	27.173.211	26.064.440
Gebruikersinkomsten	923.782	1.225.140	1.023.471
Specifieke dienstverlening	1.683.689	1.686.894	1.836.977
Evenementen / activiteiten	466.515	8.080	122.462
Overige baten	329.342	82.820	147.704
	31.914.793	30.176.145	29.195.054

Lasten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Lonen en sociale lasten	15.990.688	15.860.332	14.151.837
Overige personeelslasten	3.300.569	1.747.996	2.753.188
Afschrijvingen	774.525	739.220	822.444
Huisvestingslasten	6.094.252	6.511.153	5.321.475
Administratie- en beheerslasten	489.360	364.512	396.147
Bestuur en organisatie	548.659	421.414	671.426
Automatisering	1.676.907	1.388.297	1.479.592
Collectie en media	1.866.457	1.884.908	1.666.106
Specifieke kosten	1.339.999	866.983	941.847
Transport	41.637	245.514	65.116
Overige lasten	65.727	153.980	257.629
	32.188.780	30.184.309	28.526.807
	-273.987	-8.164	668.247
Financiële baten en lasten	-24.363	13.280	-27.870
Totaal exploitatieresultaat	-298.350	5.116	640.377

Algemeen

Het resultaat van negatief € 298.350 in 2025 staat tegenover een resultaat in 2024 van € 640.377.

Resultaat in vergelijking met begroting

Bij de baten zien we dat extra subsidie ten behoeve van de verhuizing van de centrale bibliotheek naar een tijdelijke vestiging stijgt. De gebruikersinkomsten bij contributies en boetegelden blijven achter. De overige baten eindigen boven begroting door incidentele correcties bij verplichtingen op de balans.

De lasten waren in totaal € 2.004.471 hoger dan begroot. De belangrijkste overschrijding is die van de totale personeelslasten € 1.682.929. Hier ligt de oorzaak met name in de inhuur van externen. Bij de specifieke kosten is een overschrijding te zien, deze ligt in lijn met de stijging in gerealiseerde omzet bij specifieke dienstverlening en activiteiten.

De financiële lasten geven tegenover de begroting een negatief verschil van € 37.643. De renteopbrengst is later gerealiseerd dan gepland.

Resultaat en bestemming van het exploitatieresultaat

Dit alles leidt ertoe dat het resultaat € 303.466 lager is dan begroot. Het exploitatieresultaat voor 2025 bedraagt -/- € 298.350. Het voorstel is om dit ten laste te brengen van de bestemmingsreserve voor vervangingsinvesteringen.

6.4 Risicoparagraaf

Eind 2025 hebben we een herrekening gemaakt van het benodigde weerstandsvermogen aan de hand van de laatste inschatting. Het benodigde bruto weerstandsvermogen volgens de RCSA-methodiek komt uit op € 4,4 miljoen zonder mitigerende maatregelen. Het netto benodigde weerstandsvermogen – het weerstandsvermogen na het nemen van mitigerende maatregelen – komt volgens dit model uit op € 2,7 miljoen. Met een vermogenspositie van € 11,3 miljoen ultimo 2025 heeft de bibliotheek daarmee een marge van € 6,9 miljoen, wat nodig is om ook in de financieringsfunctie voor de vaste activa te voorzien.

6.5 Governance

De bibliotheek kent een toezichtstructuur die is ingericht volgens het Raad-van-Toezichtmodel. De directeur-bestuurder ontwikkelt het beleid en brengt het ten uitvoer. Onderdeel van deze functie is het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid aan de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht informeert zich daarnaast over de gang van zaken binnen de bibliotheek door periodiek overleg met de Ondernemingsraad. De Raad van Toezicht conformeert zich aan de Governance Code Cultuur.

6.6 Begroting 2026

Staat van Baten en Lasten 2026

Baten	
Subsidies	34.411.847
Gebruikersinkomsten	1.344.000
Specifieke opbrengsten	535.000
Evenementen/activiteiten	8.000
Diverse baten	20.000
	36.318.847

Lasten	
Lonen en salarissen	18.336.000
Overige personeelslasten	844.000
Bestuur en organisatie	460.000
Huisvesting	8.270.000
Administratie	413.000
Transport	270.000
Automatisering	1.400.000
Afschrijving	775.000
Collectie en media	2.200.000
Specifieke kosten	2.764.556
Overige kosten	76.990
	35.809.546
Financiële B/L	35.000
Totaal	544.301

De directie dankt de Raad van Toezicht, de Ondernemingsraad en alle medewerkers van de bibliotheek voor de geleverde inzet en prestaties in 2025.

Namens de Directie,

A. Vlaanderen, Directeur-bestuurder

6.7 Jaarrekening 2025

Balans per 31 december 2025 (voor resultaatbestemming)

Activa

Vaste activa	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Materiële vaste activa		
Verbouwingen	578.917	842.077
Inventaris en inrichting	1.056.396	951.176
ICT (hard- & software)	500.982	568.271
Overige activa in uitvoering	51.878	2.683
	2.188.173	2.364.207
Vlottende activa	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Vorderingen		
Debiteuren	330.080	369.998
Gemeente Rotterdam	109.140	124.517
Belastingen en pensioenen	631.571	452.369
Overige vorderingen en overlopende activa	805.733	931.864
	1.876.524	1.878.748
Liquide middelen	13.074.992	14.353.904
Totaal activa	17.139.689	18.596.859

Passiva

Eigen vermogen	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Algemene reserve	4.600.696	4.600.696
Onverdeeld resultaat	-298.350	640.377
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	6.579.302	5.938.925
	10.881.648	11.179.998
Voorzieningen	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Personeel	126.676	124.518
Groot onderhoud	975.136	932.948
	1.101.812	1.057.466

Vlottende passiva

Kortlopende schulden	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Crediteuren	809.018	474.877
Gemeente Rotterdam	427.953	1.106.288
Belastingen en pensioenen	833.444	793.910
Overige schulden en overlopende passiva	3.085.814	3.984.320
	5.156.229	6.359.395
Totaal passiva	17.139.689	18.596.859

Staat van baten en lasten over 2025

Baten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Subsidies	28.511.465	27.173.211	26.064.440
Gebruikersinkomsten	923.782	1.225.140	1.023.471
Specifieke dienstverlening	1.683.689	1.686.894	1.836.977
Evenementen / activiteiten	466.515	8.080	122.462
Overige baten	329.342	82.820	147.704
	31.914.793	30.176.145	29.195.054
Lasten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Lonen en sociale lasten	15.990.688	15.860.332	14.151.837
Overige personeelslasten	3.300.569	1.747.996	2.753.188
Afschrijvingen	774.525	739.220	822.444
Huisvestingslasten	6.094.252	6.511.153	5.321.475
Administratie- en beheerslasten	489.360	364.512	396.147
Bestuur en organisatie	548.659	421.414	671.426
Automatisering	1.676.907	1.388.297	1.479.592
Collectie en media	1.866.457	1.884.908	1.666.106
Specifieke kosten	1.339.999	866.983	941.847
Transport	41.637	245.514	65.116
Overige lasten	65.727	153.980	257.629
	32.188.780	30.184.309	28.526.807
	-273.987	-8.164	668.247
Financiële baten en lasten	-24.363	13.280	-27.870
Totaal exploitatieresultaat	-298.350	5.116	640.377

Kasstroomoverzicht 2025

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij nemen we het saldo baten en lasten als uitgangspunt. Vervolgens brengen we correcties aan voor verschillen tussen de baten en ontvangsten, en de lasten en uitgaven.

Toelichting

De afname van € 1.278.912 wordt bepaald door:

- een negatief resultaat van € 298.350,
- een afname van de kortlopende schulden van € 1.203.166, met name door aflopende subsidieverplichtingen,
- daartegenover staat een afname in de investeringen van € 176.034,
- een kleine afname van de kortlopende vorderingen van € 2.224 en afname in de voorzieningen van € 44.346.

Kasstroom uit operationele activiteiten	2025 / €	2024 / €
Saldo van baten en lasten	-273.987	668.247
Mutaties werkkapitaal		
- Afschrijvingen	774.525	822.444
- Vorderingen	2.224	-421.205
- Kortlopende schulden	-1.203.166	2.171.787
Mutaties voorzieningen	44.346	85.968
	-656.058	3.327.241
Ontvangen rentebaten	10.326	106
Betaalde bankkosten en rentelasten	-34.689	-27.976
	-24.363	-27.870

Kasstroom uit investeringsactiviteiten	2025 / €	2024 / €
(Des)investeringen materiële vaste activa	-549.296	-363.123
(Des)investeringen activa in uitvoering	-49.195	70.811
	-598.491	-292.312

Kasstroom uit financieringen	2025 / €	2024 / €
	-1.278.912	3.007.058
Beginstand liquide middelen	14.353.904	11.346.846
Mutatie liquide middelen	-1.278.912	3.007.058
Eindstand liquide middelen	13.074.992	14.353.904

Grondslagen

Oprichting Stichting

Per 1 januari 2013 is de bibliotheek verzelfstandigd vanuit de gemeente Rotterdam bij collegebesluit op 18 december 2012. De Stichting Bibliotheek Rotterdam (SBR) is per 31 augustus 2012 per notariële akte opgericht, waarbij de activiteiten per 1 januari 2013 zijn overgedragen van de gemeente Rotterdam aan de bibliotheek. De afspraken over de verzelfstandiging zijn vastgelegd in de verzelfstandigingsovereenkomst van 19 december 2012 en het addendum op deze overeenkomst, zoals goedgekeurd door het College van B&W op 30 september 2014.

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie is een stichting. De voornaamste activiteiten van de bibliotheek bestaan uit het ontwikkelen, in stand houden en beheren van openbare bibliotheken om alle burgers van Rotterdam vrije toegang tot informatie, kennis en cultuur te bieden zodat zij zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in de maatschappij.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva alsmede de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van

middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Het boekjaar loopt van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Oordelen en schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De afschrijving op de vaste activa (inclusief de bepaling van bijzondere waardeverminderingen), de restwaarde hiervan, de voorzieningen en de subsidievorderingen en subsidieschuld zijn de belangrijkste posten waarop een schattingsproces van toepassing is.

a. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Media zijn hierop een uitzondering. Het mediabezit wordt, zoals gebruikelijk in deze branche, niet geactiveerd maar rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde, rekening houdend met een restwaarde. Voor zover niet anders is vermeld, is de restwaarde op nihil gesteld.

De activeringsgrens ligt op € 1.000 (per eenheid). Investeringsen onder de € 1.000 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages voor nieuwe investeringen zijn altijd als volgt:

- Verbouwingen en inrichting 10 jaar
- Inventaris en apparatuur 10 jaar
- ICT (hard- & software) 5 jaar

Voor de activa (oude investeringen) die bij de verzelfstandiging van de gemeente Rotterdam zijn overgenomen, hanteren we als afschrijvingstermijn de geschatte resterende levensduur van de activa. Hierbij houden we rekening met het vestigingsbeleid en reeds in de planning opgenomen vervangingsinvesteringen. Indien de verwachting van de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigt, verwoorden we deze schattingswijziging.

Groot onderhoud van materiële vaste activa brengen we, voor zover voor rekening van de stichting, via de voorziening als kosten ten laste van het resultaat. Voor kosten van groot onderhoud wordt een voorziening gevormd.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De bibliotheek beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien hier sprake van is, boeken we het actief af naar een lagere realiseerbare waarde. De collectie van de bibliotheek is pro memorie opgenomen, gezien de bijzondere aard ervan. Kosten van verwerving en onderhoud worden verantwoord in de staat van baten en lasten van het betreffende boekjaar.

Vorderingen

De vorderingen worden initieel opgenomen tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid. Voor de post debiteuren is het risico van oninbaarheid in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van individuele beoordeling van de openstaande vorderingen per jaareinde.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de bibliotheek en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het betreft de kasmiddelen, tegoeden op bankrekeningen en daarnaast zijn ook de betalingen onderweg opgenomen. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite – zij het eventueel met opoffering van rentebaten – ter onmiddellijke beschikking staan. Liquide middelen die (naar verwachting) langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de stichting, worden als financiële vaste activa gerubriceerd.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van de bibliotheek. Het wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd, tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Het eigen vermogen heeft tevens een financieringsfunctie waar het de financiering van de materiële vaste activa betreft.

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Deze bestemmingsreserves worden gevormd op basis van een besluit van de directie. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen. Bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van de directeur en de Raad van Toezicht na goedkeuring door de gemeente.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen, zijnde de nominale waarde van de verwachte uitgaven die noodzakelijk zijn, tenzij anders vermeld.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde, behoudens de voorziening groot onderhoud. Deze is tegen nominale waarde opgenomen. Voorzieningen worden gevoed door dotaties ten laste van de exploitatie. Lasten worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. Eventuele vrijval van de voorziening komt ten gunste van de exploitatie. Voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud is gevormd voor het onderhoud van de centrale en decentrale locaties dat voor rekening komt van de huurder. De voorziening dient ter egalisatie van de jaarlijkse onderhoudskosten. De dotatie komt ten laste van de exploitatie en is gebaseerd op de geraamde kosten op basis van een meerjaren-onderhoudsplan dat door het bestuur is vastgesteld. De onderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening gebracht. Vanwege de voorziene verbouwing van de Centrale Bibliotheek is dit deel van de voorziening in 2023 vrijgevalen en wordt voor dit pand geen voorziening meer gevormd tot aan de oplevering van de verbouwing.

Voorziening jubilea

De voorziening voor jubileumverplichtingen wordt gewaardeerd tegen contante waarde, gebaseerd op een marktrente van 1%. De voorziening is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificatie die op grond van de cao Openbare Bibliotheken dienen te worden betaald. Daarbij houden we rekening met de datum van indiensttreding, een blijfkans-percentage en een uitkering bij een 25- en 40-jarig jubileum conform cao. Bij de berekening van de voorziening voor jubileumverplichting gaan we uit van een pensioenleeftijd van 67 jaar.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs. Deze hebben een looptijd van maximaal één jaar.

b. Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben (toerekeningbeginsel en realisatiebeginsel).

Subsidies

Onder de exploitatiesubsidies worden de subsidie-inkomsten van de gemeente Rotterdam, rijkssubsidies en diverse (gemeentelijke) doelsubsidies opgenomen. De subsidies worden in het jaar waarop

de toekenningen betrekking hebben verwerkt als bate in de staat van baten en lasten en naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden, zodra de bestedingstermijn op de balansdatum is verlopen.

De vooruit ontvangen subsidies betreffen vooruit ontvangen bedragen die betrekking hebben op nog niet (volledig) uitgevoerde subsidieprojecten bij de bibliotheek. De in deze subsidieprojecten bestede kosten zijn opgenomen in de exploitatie.

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Gebruikersinkomsten

De gebruikersinkomsten betreffen de inkomsten van de particuliere leden van de bibliotheek en bestaan met name uit contributies en boetes. De gebruikersinkomsten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Specifieke dienstverlening

Inkomsten vanuit specifieke dienstverlening betreffen de inkomsten vanuit het educatief programma, programmering, zaalverhuur en personele opbrengsten. Deze inkomsten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben. De personele opbrengsten bestaan onder andere uit detachering en uitkeringen UWV.

Evenementen en activiteiten

De opbrengsten die voortvloeien uit evenementen en activiteiten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten zijn onder andere sponsoring en donaties, de toiletopbrengsten, opbrengsten drankautomaten en baten voorgaande jaren opgenomen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Lasten**Algemeen**

De lasten worden bepaald met inachtneming van de vermelde waarderingsgrondslagen. De lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en indien wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere externe inhuur, kosten van de wachtgeldregeling, werkloosheidsuitkeringen en reorganisatiekosten. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Pensioenverplichtingen

De werknemers van de bibliotheek vallen onder twee pensioenregelingen. Het personeel dat voor 1 januari 2013 in dienst was, is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Personeel dat later in dienst is getreden, is ondergebracht bij het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). De pensioenen worden conform de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 271 in de jaarrekening verwerkt. De regeling is te karakteriseren als een zogeheten toegezegde bijdrage. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

De bibliotheek heeft voor deze pensioenregeling geen andere wettelijke of feitelijke verplichting indien zich een tekort voordoet. Wanneer echter de premiebetaling niet meer kostendekkend is, kan dit bij de bibliotheek leiden tot hetzij een aanpassing van de premie dan wel een versobering van de pensioenregeling.

De actuele dekkingsgraad van de pensioenen die bij het ABP ondergebracht zijn, bedraagt per 31 december 2025 123,5%. Het meest actuele beleggingsresultaat van de pensioenen die bij het POB ondergebracht zijn, bedraagt per derde kwartaal 2025 2,3%.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur.

Overige lasten

De overige lasten, onder andere huisvesting, administratie en beheer, bestuur en organisatie, automatisering, collectie en media, transport en specifieke lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van activiteiten voor de bibliotheek. Deze worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze lasten betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de renteopbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen. Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de exploitatie verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost indien het bedrag bepaalbaar is en de ontvangst waarschijnlijk.

In geval van het kapitaalkrediet wordt de rentelast eveneens toegerekend aan de opeenvolgende verslagperiode naar rato van de resterende hoofdsom van het verstrekte kapitaalkrediet. De rentelasten vinden in het volgend boekjaar hun aanvang.

c. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de gelden onderweg.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Activa	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Materiële vaste activa		
Verbouwingen	578.917	842.077
Inventaris en inrichting	1.056.396	951.176
ICT (hard- & software)	500.982	568.271
Overige activa in uitvoering	51.878	2.683
	2.188.173	2.364.207

Verloopstaat materiële vaste activa

	Verbouwingen	Inventaris en inrichting	ICT (hard- & software)	Overige activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde 1-1	3.427.985	4.100.425	3.253.943	2.683	10.785.036
Cum. Afschrijving 1-1	-2.585.908	-3.149.249	-2.685.672	-	-8.420.829
Boekwaarde begin	842.077	951.176	568.271	2.683	2.364.207
Investerings	80.237	332.124	136.935	49.195	598.491
Reguliere afschrijving	-343.397	-226.904	-204.224	-	-774.525
Mutaties boekwaarde	-263.160	105.220	-67.289	49.195	-176.034
Aanschafwaarde 31-12	3.508.222	4.432.549	3.390.878	51.878	11.383.527
Afschrijvingen 31-12	-2.929.305	-3.376.153	-2.889.896	-	-9.195.354
Boekwaarde einde	578.917	1.056.396	500.982	51.878	2.188.173

De belangrijkste ICT-investering betreft een vernieuwing van de sorteermachine in de Centrale Bibliotheek. De belangrijkste verbouwings- en inrichtingsinvestering betreft de nieuwe locaties in de wijken Beverwaard en Zevenkamp.

De activa in uitvoering betreft voor € 33.049 de realisatie van een sorteermachine in het distributiecentrum en € 18.829 voor de realisatie van speciaal meubilair ten behoeve van de tijdelijke huisvesting. Beide wordt begin 2026 opgeleverd.

Afschrijvingspercentages (nieuwe investeringen)

- Verbouwingen en inrichting 10 jaar
- Inventaris en apparatuur 10 jaar
- ICT (hard- & software) 5 jaar

In het boekjaar is voor € 598.491 geïnvesteerd. Hiermee ligt het investeringsniveau lager dan de afschrijvingen, waardoor het saldo vaste activa met € 176.034 daalt. De reden van deze daling is dat veel aandacht ging naar de verhuizing van de Centrale Bibliotheek.

Overzicht verzekerde waarde

De totaal verzekerde waarde opstal en inventaris bedraagt € 47.130.988. De totale jaarlijkse premie ter dekking van de verzekerde waarde voor opstal en inventaris bedraagt € 39.731.

Flottende activa

Vorderingen

Debiteuren	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Debiteuren	348.883	394.755
Voorziening dubieuze debiteuren (-/-)	-18.803	-24.757
	330.080	369.998
Gemeente Rotterdam	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Subsidievorderingen	107.581	91.787
Vorderingen t.b.v. verbouwing Centrale	-	1
Overige vorderingen uit debiteurensaldo	1.559	32.729
	109.140	124.517
Belastingen en pensioenen	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Te vorderen BTW	631.571	452.369
	631.571	452.369
Overige vorderingen en overlopende activa	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Nog te factureren / te declareren bedragen	1.508	149.602
Personele vorderingen	-	-4.079
Waarborgsommen, etc.	119.096	103.498
Transitorische posten/voortuitbetaalde kosten	613.407	567.269
Overige vorderingen	71.722	115.574
	805.733	931.864
Totaal vorderingen	1.876.524	1.878.748

Liquide middelen	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Kas	4.577	4.612
ABN-AMRO 64.45.12.636	2.958.823	9.567.309
ABN-AMRO 64.45.12.644	105.675	2.994.296
ABN-AMRO 14.97.06.243	10.000.000	–
iDeal-rekening 475082796	–	1.781.392
Kruisposten centraal/decentraal geldverkeer	5.917	6.295
	13.074.992	14.353.904
Totaal activa	17.139.689	18.596.859

Passiva

Eigen vermogen	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Algemene reserve	4.600.696	4.600.696
Onverdeeld resultaat	-298.350	640.377
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	6.579.302	5.938.925
	10.881.648	11.179.998

	Stand per 31-12-2024	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2025
Algemene reserve	4.600.696	-	-	4.600.696
Onverdeeld resultaat	640.377	-298.350	-640.377	-298.350
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	5.938.925	-	640.377	6.579.302
	11.179.998	298.350-	-	10.881.648

Vorzieningen	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Personeel	126.676	124.518
Groot onderhoud	975.136	932.948
	1.101.812	1.057.466

Verloopstaat voorzieningen	Stand per 31-12-2024	Dotaties 2025	Onttrekkingen 2025	Vrijval 2025	Stand per 31-12-2025
Voorziening jubilea	124.518	25.000	22.842	–	126.676
Voorziening groot onderhoud	932.948	52.730	10.542	–	975.136
	1.057.466	77.730	33.384	–	1.101.812

Uitsplitsing looptijd voorzieningen	Stand per 31-12-2025	Kortlopend deel < 1jaar	Langlopend deel > 1jaar
Voorziening personeel			
Voorziening jubilea	126.676	33.741	92.935
Voorziening onderhoud			
Voorziening groot onderhoud	975.136	119.375	855.761
	1.101.812	153.116	948.696

Voorziening groot onderhoud en personeel

De voorziening personeel omvat de voorziene uitgaven voor jubilea, de gehanteerde rekenrente hiervoor is 1%.

De voorziening voor groot onderhoud is gevormd om kosten voor groot onderhoud in de toekomst te kunnen financieren (egalisatie van kosten). De jaarlijkse dotatie zorgt ervoor dat voor al het voorziene planmatig onderhoud voldoende middelen beschikbaar zijn.

Voor de Centrale Bibliotheek (locatie Hoogstraat) is ultimo 2023 de voorziening op nul gesteld. De oplevering van het voorlopig ontwerp van de verbouwing heeft in de zomer van 2023 tot een bindend besluit geleid in de gemeenteraad om de financiering te dekken. Het onderhoudsplan is daarmee voor deze locatie komen te vervallen. De voorziening groot onderhoud bevat alleen nog het toekomstig onderhoud van de overige vestigingen.

Kortlopende schulden

Crediteuren	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Crediteuren	809.018	474.877
	809.018	474.877
Gemeente Rotterdam	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Schulden uit crediteurensaldo	282.953	146.759
Schuld t.b.v. verbouwing Centrale	145.000	100.000
Subsidieverplichtingen	–	859.529
	427.953	1.106.288
Belastingen en pensioenen	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Te betalen loonheffing en sociale lasten	624.627	545.005
Te betalen pensioenpremies	208.817	248.905
	833.444	793.910
Overige schulden en overlopende passiva	31-12-2025 / €	31-12-2024 / €
Reservering vakantiegeld	564.779	493.839
Reservering vakantiedagen	481.568	592.151
SBW-afdracht voor A&O-fonds	6.696	5.888
Te betalen personeelsverplichtingen	21.070	19.599
Vooruitontvangen contributies	381.823	437.233
Vooruitontvangen bedragen / transitorische posten	382.193	523.578
Pastegoeden van leden	119.114	111.317
Subsidieverplichtingen	667.004	1.016.956
G4-bijdragen t.b.v. gezamenlijke opdrachten	113.063	128.070
Te betalen accountantskosten	15.531	28.890
Nog te betalen / transitorische posten	332.973	626.799
	3.085.814	3.984.320
Totaal kortlopende schulden	5.156.229	6.359.395
Totaal passiva	17.139.689	18.596.859

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Verloopstaat subsidies	Stand per 31-12-2024	Nieuwe Beschikkingen	Ontvangen	Besteed	Vrijval / Ontbreken van vaststelling	Stand per 31-12-2025
Subsidieverplichtingen						
Gemeente Rotterdam:						
DI 2025 IDO (25.02.00262)	0	680.738	680.738	694.923	-14.185	0
Voortzetting HRL (24.08.00062) – afronding vóór 31-3-2025	-29.167	0	5.833	29.167	5.833	0
Gratis bibliotheeklidmaatschap (25.07.00068)	0	100.000	100.000	100.000	0	0
SPUK Beverwaard (23.11.00170)	-392.797	0	0	392.797	0	0
SPUK Middelland – West / Zevenkamp (23.11.00132)	-437.565	0	0	437.565	0	0
Niet-overheid:						
KB DI & IDO	-23.225	0	-23.225	0	0	0
KB Digitale inclusie – kwetsbare burgers	-71.463	0	-71.463	0	0	0
KB DI 55+ – € 0,15 extra.	-85.096	0	-85.096	0	0	0
STICHTING LEZEN Uitrolfase Gezinsaanpak geletterdheid	-12.399	0		0	12.399	0
FDS cultuurpartner – Meemaakpodium Hoogvliet	-60.122	0	0	41.218	0	-18.904
Stichting Lezen, Impulsregeling Masterplan KDV	-8.100	0	0	8.100	0	0
Stichting Lezen, Impulsregeling Masterplan PO	-32.400	0	0	32.400	0	0
Probiblio Impuls fase II Masterplan Basisvaardigheden	-523.391	0	0	523.391	0	0
Probiblio Impuls fase II VMBO	-51.000	0	0	51.000	0	0
Probiblio Impuls fase II PO – Speciaal onderwijs	-10.800	0	0	10.800	0	0
Probiblio Impuls fase II PO	-60.000	0	0	60.000	0	0
Probiblio Impuls fase II MBO	-33.480	0	0	33.480	0	0
Probiblio Impuls fase II Doorontwikkeling dBoS	-45.480	0	0	45.480	0	0
Probiblio Doorontwikkeling MBV II 24-25 PO	0	822.000	822.000	411.000	0	-411.000
Doorontwikkeling VMBO-praktijkschool MBV II 24-25	0	138.000	138.000	69.000	0	-69.000
Doorontwikkeling Beroepsonderwijs MBV II 24-25	0	38.000	38.000	19.000	0	-19.000

>>

Verloopstaat subsidies	Stand per 31-12-2024	Nieuwe Beschikkingen	Ontvangen	Besteed	Vrijval / Ontbreken van vaststelling	Stand per 31-12-2025
Probiblio Impuls fase II 24-25 PABO	0	18.700	18.700	9.350	0	-9.350
Probiblio MBV II 24-25 mbo-breed 25232382	0	18.700	18.700	9.350	0	-9.350
Probiblio MBV II 24-25 VMBO-praktijkonderwijs 3 scholen	0	56.100	56.100	28.050	0	-28.050
MBV II 24-25 boekstart ko 2 locaties 25112714	0	108.000	108.000	54.000	0	-54.000
MBV II 24-25 boekstart 2 po+ locatie 25293022	0	33.000	33.000	16.500	0	-16.500
Probiblio MBV II 24-25 VMBO-praktijkonderwijs 1 school 25212866	0	18.700	18.700	9.350	0	-9.350
MBV II 24-25 1 spo locatie 25202934	0	9.000	9.000	4.500	0	-4.500
MBV II 24-25 4*po locaties 25202933	0	36.000	36.000	18.000	0	-18.000
	-1.876.485	2.076.938	1.902.987	3.108.421	4.047	-667.004
Subsidievorderingen						
Vorderingen uit afgeronde subsidies:						
Gemeente IDO – dig. vaardigheden/activiteiten	65.771				-65.771	0
Verhuizing 25.10.00039	0	364.345	182.173	289.754	0	107.581
Voorleesexpress 2024 – 23.09.00449	21.016	0	21.554	0	538	0
Ledenwerfactie (23.10.00083)	5.000	0	5.000	0	0	0
	91.787	364.345	208.727	289.754	-65.233	107.581
	-1.784.698	2.441.283	2.111.714	3.398.175	-61.186	-559.423

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

De niet uit balans blijkende verplichtingen betreffen de langlopende overeenkomsten waaruit één of meerdere verplichtingen voortvloeien. Het totaal van de verplichtingen voor 2026 bedraagt afgerond € 8.300.000. Dit bedrag was in 2025 lager (€ 5.000.000). De registratie is vollediger, er zijn contracten verlengd en er zijn nieuwe contracten gesloten. Het totaal aan verplichtingen dat vervalt na een jaar (2027 en verder) bedraagt € 16.200.000 (2025: € 17.000.000). Het totaal aan verplichtingen dat vervalt na vijf jaar (2031 en verder) bedraagt € 1.520.000. Het merendeel betreft huurverplichtingen.

De volgende meerjarige financiële verplichtingen worden onderscheiden:

Huurverplichtingen

De huurverplichtingen hebben betrekking op contracten die qua looptijd zeer uiteenlopen, waarbij het langstlopende contract als einddatum het jaar 2040 heeft. De bibliotheek heeft per balansdatum langlopende huurcontracten inzake bedrijfspanden, waarvan de verwachte jaarlijkse lasten voor 2026 ongeveer € 5.200.000 bedragen (2025: € 2.200.000). Deze stijging wordt met name veroorzaakt door de hogere huur van de tijdelijke Centrale Bibliotheek aan de Librijesteeg, die in 2026 is ingegaan. Het totaal aan huurverplichtingen voor 2027 en verder bedraagt € 14.000.000 (2025: € 16.900.000).

ICT verplichtingen

De totale waarde aan verplichtingen voor ICT voor 2026 bedraagt € 616.000 (2025: € 693.000) en bestaat uit contracten voor software en hardware, kopieer- en printapparatuur, telefonie en ICT-diensten. De looptijd van de contracten varieert, maar betreft veelal raamcontracten.

Overige verplichtingen

- HRM gerelateerde diensten: € 169.000.
- De verplichtingen uit de belangrijkste overige facilitaire contracten voor 2026 bedragen
  - € 1.284.000 (2025: € 1.017.000) waarvan de grootste zijn:
    - Schoonmaak- en glasbewassingsdiensten € 686.000 (2025: € 724.000)
    - Beveiligingsdiensten € 212.000 (2025: € 181.000).
- De verplichtingen voor diverse inhuur- en adviesdiensten: € 382.000.
- Diverse overige diensten en contributies: € 647.000.

Renovatie Centrale Bibliotheek

Uit hoofde van de renovatie van de centrale huisvesting gelegen aan de Hoogstraat 110 is de bibliotheek verplichtingen aangegaan over bijdragen in de investering. In dit kader heeft de bibliotheek een bestemmingsreserve gevormd. Over de financiering van de totaal benodigde middelen is de bibliotheek momenteel nog in gesprek met de gemeente.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2025

Subsidies	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Exploitatiesubsidie gemeente	25.156.063	24.863.271	23.434.469
Rotterdamse doelsubsidies en correctie	1.864.546	1.609.149	2.025.776
Doelsubsidies (niet-Rijk)	1.490.856	700.791	604.195
	28.511.465	27.173.211	26.064.440

In vergelijking met begroting (€ 1.338.254)

Er is gedurende het jaar een extra subsidie ontvangen van de gemeente ter dekking van de verhuiskosten van de centrale bibliotheek.

Voor de Rotterdamse doelsubsidies is de ontvangen subsidie Digitale Inclusie hoger dan begroot. Daarnaast is een extra subsidie ontvangen voor de introductie van een gratis lidmaatschap. De overige subsidies voor SPUK-locaties zijn conform gerealiseerd. Bij de doelsubsidies rapporteren we een onverwacht hoge toename van de subsidie voor de impulsregelingen bij onderwijsinstellingen.

In vergelijking met 2024 (€ 2.447.025)

Met de verhuizing van de centrale bibliotheek is de exploitatiesubsidie van de gemeente significant aangepast. Dit, samen met een regulier accres verklaart een stijging van € 1.721.594.

Diverse verschuivingen leiden tot een verlaging van de Rotterdamse doelsubsidies met € 161.230 in 2025. De subsidies voor Voorlees-express en Atlas van Stolk, samen goed voor € 704.256, worden onderdeel van de budgetsubsidie. Daartegenover was de subsidie voor SPUK-locaties € 227.776 hoger, is voor de verhuizing van de centrale € 289.753 aan subsidie geboekt en is voor gratis bibliotheekabonnementen een prijssubsidie ontvangen van € 100.000.

Niet vastgestelde subsidies:

- Van de totale baten uit hoofde van doelsubsidies is een bedrag van € 3.331.493 nog niet definitief vastgesteld.

Gebruikersinkomsten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Contributies	772.332	938.300	772.027
Boetegelden	65.743	202.000	139.056
Verkoop afgeschreven boeken/AVM/overige	13.497	2.020	11.332
Leengeld boeken/AVM/overige	29.317	32.320	37.701
Overige gebruikersinkomsten	42.893	50.500	63.355
	923.782	1.225.140	1.023.471

In vergelijking met begroting (-/- € 301.358)

De contributie opbrengsten zijn lager dan begroot (-/- € 165.968). De prognose kent hierin een onzekerheid, omdat er geen benchmark beschikbaar is. De boetegelden blijven ook onder de verwachting (-/- € 136.257). De invoering van boetevrij lenen was ten tijde van het opstellen de begroting nog niet bekend. De verkoop van afgeschreven boeken laat een stijging zien (€ 11.477). Dit is een effect van het verkleinen van de collectie voor de verhuizing naar de tijdelijke huisvesting.

In vergelijking met 2024 (-/- € 99.689)

Hier is belangrijk om op te merken dat de introductie van een gratis lidmaatschap financieel geen invloed heeft gehad in de contributie-opbrengsten. Wel is het effect te zien van het afschaffen van de boetes op het te laat inleveren van media.

Specifieke dienstverlening	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Opbrengsten educatief programma	582.444	414.100	520.079
Opbrengsten fotokopieën	129.791	80.800	120.258
Verhuur gebouwen	406.790	489.850	474.493
Zaal- en theaterverhuur	165.156	178.265	215.393
Catering zaal- en theaterverhuur	120.042	103.879	198.788
Overige opbrengsten (o.a. kas/facturatie/facilitair)	62.832	420.000	189.987
Detachering	8.926	-	4.160
Uitkering UWV/loonsubsidies	207.708	-	113.819
	1.683.689	1.686.894	1.836.977

In vergelijking met begroting (-/- € 3.205)

Belangrijke posten zijn het educatief programma (€ 168.344) door de groei van het aantal scholen, opbrengsten fotokopieën (€ 48.990) en de niet te begroten vergoedingen door het UWV (€ 207.708).

De opbrengsten verhuur gebouwen is lager dan begroot (-/- € 83.060), dit heeft te maken met de eerdere leegstand van partners dan gepland vanwege de verhuizing. Een dekking voor de verhuizing is in de begroting 2025 opgenomen onder overige opbrengsten specifieke dienstverlening, in de realisatie is deze opgenomen onder subsidie opbrengsten (-/- € 357.708).

In vergelijking met 2024 (-/- € 153.288)

Het verschil is volledig te verklaren met eenmalige doorbelastingen aan de gemeente voor werkzaamheden en kosten die in 2024 werden gemaakt ten behoeve van de voorbereiding op de tijdelijke huisvesting van de centrale bibliotheek. Door administratieve problemen bij de gemeente is het onzeker gebleven of deze kosten ook in 2025 konden worden gefactureerd.

Evenementen / activiteiten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Opbrengsten LPC-activiteiten	19.193	8.080	58.379
Opbrengsten overige activiteiten/evenementen	447.322	–	64.083
	466.515	8.080	122.462

In vergelijking met begroting (€ 458.435)

Er is een stijging zichtbaar bij de opbrengsten van hospitality activiteiten (€ 11.113). De opbrengsten overige activiteiten betreft voornamelijk een eenmalige bijdrage voor Digitale Inclusie (€ 339.895).

In vergelijking met 2024 (€ 344.053)

Voor het thema Digitale Inclusie ontvangt de bibliotheek ook opdrachten voor commerciële werkzaamheden (€ 339.895) buiten de subsidiestroom Digitale Inclusie om. Daarnaast werd een opdracht uit 2024 afgerond met een opbrengst van € 87.374 en kon een oude toezegging voor werkzaamheden ten behoeve van het WLIC 2023 worden gefactureerd (€ 33.660).

Overige baten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Sponsoring/donaties	71.583	–	24.201
Fondsen	6.875	–	4.125
Drankautomaten	21.464	15.150	23.925
Toiletopbrengsten	71.791	60.600	92.638
Diverse baten	18.419	7.070	2.815
Baten voorgaande dienstjaren	139.210	–	–
	329.342	82.820	147.704

In vergelijking met begroting (€ 246.522)

Een donatie voor 'Digitale Transformatie' is verantwoordelijk voor het verschil bij sponsoring/donaties (€ 71.583). Bij de baten van voorgaande jaren zijn met name een balansmutatie op de pensioenverplichtingen (€ 96.691) en een positieve afrekening voor servicekosten (€ 19.304) bepalend voor het verschil.

In vergelijking met 2024 (€ 181.638)

Het verschil is gelijk aan de toelichting ten opzichte van de begroting.

	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Totale baten	31.914.793	30.176.145	29.195.054

Lasten

Personeelslasten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Brutolonen en salarissen	12.133.974	12.335.393	10.820.190
Sociale lasten	2.095.497	1.995.198	1.837.514
Pensioenlasten	1.759.059	1.504.316	1.501.446
Onttrekking/dotatie voorziening Jubilea	–	25.425	-7.313
Vrijval personele voorzieningen	2.158	–	–
	15.990.688	15.860.332	14.151.837

Overige personeelslasten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Inhuur, uitzendkrachten en projectpersoneel	2.627.120	1.161.253	2.003.005
Werving en selectie	6.295	12.713	19.901
Studiekosten en deskundigheidsbevordering	257.167	291.879	321.091
Arbodienst	94.542	61.020	65.245
Personeelsverzekeringen (w.o. verzuim)	135.110	76.275	131.215
Overige personeelslasten	180.335	144.856	212.731
	3.300.569	1.747.996	2.753.188
Totaal personele lasten	19.291.257	17.608.328	16.905.025

Onderverdeling personeel	31-12-2025	01-01-2025	31-12-2024
Totaal aantal fte	251,75	218	219,88
Totaal aantal mw's	331	284	287
Fulltimers	73	61	59
Totaal aantal fte zonder boventallig	251,75	218	219,88

In vergelijking met begroting (€ 1.682.929)

De personeelslasten liggen met een stijging van € 130.356 in lijn met de begroting.

Voor de overige personeelslasten is het verschil met de begroting € 1.552.573.

Inhuur, uitzendkrachten en projectpersoneel (overschrijding € 1.465.867) geeft de volgende bijzonderheden:

- Extra inhuur van uitzendkrachten ICT is € 75.364. Deze inzet was noodzakelijk vanwege capaciteitsproblemen bij de servicedesk, waardoor tijdelijke versterking nodig was.
- De inhuur van uitzendkrachten en interim personeel was niet begroot, de realisatie ligt op € 909.154. De inzet hield voornamelijk verband met de organisatorische transitie binnen de bibliotheek, waarbij tijdelijke capaciteit nodig was om de continuïteit van werkzaamheden te borgen en veranderingen binnen de organisatie te begeleiden.
- De inhuur van overige (project-)adviseurs was niet begroot, realisatie is € 424.745. Deze inzet had met name betrekking op vernieuwing van de centrale en trajecten gericht op procesverbetering.

Deze kosten betreffen met name extern advies dat is ingewonnen in verband met de transitie, kwartiermakers op verschillende onderdelen en interim personeel en uitzendkrachten die zijn ingezet vanwege verzuim binnen de vaste formatie.

Bij studiekosten en deskundigheidsbevordering is een onderschrijding van € 34.712 zichtbaar. In 2025 is er een nieuw opleidingsbeleid vastgesteld om overschrijdingen te voorkomen. De Arbodienst geeft een overschrijding van € 33.522. Bij de personeelsverzekeringen waaronder verzuim zien we een overschrijding van € 58.835. Tenslotte zien we bij de overige personeelskosten een overschrijding van € 146.062, waarvan het grootste deel te verklaren is door de invoer van de Shuttel OV pas voor alle medewerkers.

Ten opzichte van 2024 (€ 2.386.232)

Het verschil bij personeelslasten is € 1.838.851. In de verloning zien we een stijging van € 1.829.380, die verklaard wordt uit de uitbreiding in personeel en de cao-verhoging. Het resterend bedrag is een mutatie in de voorzieningen.

Voor overige personeelslasten is het verschil € 547.381. De stijging wordt met name veroorzaakt door toenemende inhuur (€ 624.115), met name beïnvloed door de transitie in juli 2025.

Daartegenover staat een afname in de studiekosten en deskundigheidsbevordering (-/- € 63.923). De overige personeelslasten dalen € 32.396 door een positieve balanscorrectie op de verplichting voor vakantiedagen.

Op de inhuur, uitzendkrachten en projectpersoneel rapporteren we de volgende bijzonderheden:

- Advieskosten derden personeel een daling van € 251.327, wat vooral komt doordat advieskosten voor de tijdelijke huisvesting aan de Librijesteeg zijn afgenomen. Deze daling in advieskosten weerspiegelt de afronding van het project tijdelijke huisvesting van de centrale bibliotheek.
- Voor de inhuur van interim-management en uitzendkrachten stijging € 553.482 en inhuur van adviseurs op projectbasis stijging € 308.011, zijn de redenen in grote lijnen hetzelfde als bij de begrotingsvergelijking. Deze stijging is deels te verklaren door de noodzaak om flexibel in te kunnen spelen op piekmomenten tijdens de organisatorische transitie, waarbij tijdelijke expertise cruciaal was (bijv. kwartiermakers). Ook hangt de stijging samen met zoals eerder vermeld een tijdelijke versterking vanwege capaciteitsproblemen en gerichte projecten om procesverbetering te versnellen.
- Kosten voor vrijwilligers stijgt € 13.926.

Afschrijvingen	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Verbouwingen en inrichting	343.397	227.474	339.880
Inventaris en apparatuur	226.904	242.309	240.171
ICT (hard- & software)	204.224	269.437	242.393
	774.525	739.220	822.444

In vergelijking met begroting (€ 35.305)

Extra verbouwingsinvesteringen voor de locatie Lage Land bleken nodig, deze waren niet begroot.

Er is nauwelijks inventaris aangeschaft, vanwege de afgesproken circulariteit met de gemeente in de tijdelijke huisvesting. In de begroting werden de ICT-investeringen, met name de sorteermachine, eerder gepland. Deze is echter pas eind 2025 opgeleverd.

In vergelijking met 2024 (-/- € 47.919)

De verbouwingsinvesteringen voor de locatie Lage Land zijn in 2025 verder opgelopen. Daarnaast zijn er verbouwingen geweest bij de nieuwe locatie Beverwaard en Zevenkamp. Dit zorgt voor een kleine stijging in de afschrijvingen. Aan inventaris is nauwelijks iets nieuws aangeschaft, veel wordt hergebruikt. Voor met name de inrichting van de tijdelijke centrale bibliotheek is veel aan ICT aangeschaft eind 2025. Hoewel de ICT-investeringen in 2025 sterk opliepen, is de afschrijving voor ICT juist gedaald.

Huisvestingslasten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Huur gebouwen	2.466.326	2.654.793	2.319.957
Servicekosten	216.549	228.001	210.456
Onderhoud gebouwen	360.911	307.122	356.751
Groot onderhoud o.b.v. MJOP	10.542	50.000	32.039
Mutatie onderhoudsvoorziening	42.188	20.000	93.281
Vandalisme	1.365	5.100	–
Onderhoud inventaris	6.301	4.080	4.180
Schoonmaakkosten door derden	887.194	703.391	710.687
Energie en water	566.843	955.001	580.619
Heffingen (OZB, reinigingsrecht)	100.765	98.022	86.519
Verzekeringen	65.981	75.480	59.748
Beveiliging en bewaking	713.415	879.263	649.236
Inhuur (juridisch) advies huisvesting	40.942	31.212	141.809
Verhuiskosten	240.995	425.202	11.865
Overige huisvestingslasten	331.288	20.400	75
Kleine inventarisaankopen	42.647	54.086	64.253
	6.094.252	6.511.153	5.321.475

In vergelijking met begroting (-/- € 416.901)

De belangrijkste te rapporteren onderschrijdingen:

De verwachte kostenstijging voor huur gebouwen is uitgebleven (-/- € 188.467). Ook bij energie en water (-/- € 388.158), beveiliging en bewaking (-/- € 165.848) en verhuiskosten (-/- € 184.207) waren belangrijke verhogingen begroot.

De belangrijkste te rapporteren overschrijdingen:

Schoonmaakkosten door derden (€ 183.803) en overige huisvestingslasten (€ 310.888) zoals interieur werkzaamheden voor SPUK locaties.

In vergelijking met 2024 (€ 772.777)

Belangrijke kostenstijgers hieruit zijn de volgende posten:

Huur gebouwen door de uitbreiding met de locaties Beverwaard en Zevenkamp (€ 146.369). Schoonmaken door derden steeg door prijsverhoging en uitbreiding in locaties (€ 176.507). Beveiliging en bewaking had een kostenstijging in 2025 (€ 64.180). Bij overige huisvestingskosten is voor € 286.933 aan projectkosten geboekt voor door subsidie gedekte kosten voor de nieuwe locaties. De verhuiskosten voor de centrale leveren een stijging op (€ 229.129). Als dalers zien we dat de inhuur van adviseurs voor de verbouwing is gedaald met € 100.868 en worden de kosten voor groot onderhoud verder verlaagd (-/- € 21.497).

Administratie- en beheerlasten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Kopieerapparaten	54.428	25.500	35.540
Repro-, drukwerk- online communicatiekosten	29.961	36.990	19.087
Kantoorbenodigdheden	54.978	45.390	52.533
Porti- en vrachtkosten	82.876	61.200	67.051
Vaste en mobiele telefonie	67.841	36.414	63.293
Financiële en salarisadministratie	100.385	95.276	88.920
Aanschaf, onderhoud en reparatie kantoorapparatuur	7.255	7.491	5.103
Afschrijving dubieuze debiteuren	-	520	-3.141
Overige administratie en beheer	91.636	55.731	67.761
	489.360	364.512	396.147

In vergelijking met begroting (€ 124.848)

Bij lasten voor kopieerapparaten is een stijging te zien door een noodzakelijke contractwijziging (€ 28.928). Er is minder besteed aan repro-, drukwerk- en online communicatiekosten dan begroot (-/- € 7.029). Een stijging is zichtbaar in vaste en mobiele telefonie (€ 31.427). Een daling is zichtbaar in de lasten voor de financiële administratie (-/- € 15.230). Bij overige administratie en beheer zien we een overschrijding van € 35.905, welke wordt bepaald door de pro rata-correctie op de btw. Dit jaar kon voor 4% van de voorbelasting niet worden teruggevorderd.

In vergelijking met 2024 (€ 93.213)

We zien hier op alle onderdelen stijgingen. Bij kopieerapparaten is de kostenstijging een gevolg van een noodzakelijke contractwijziging (€ 18.888). Repro- en communicatiekosten stegen € 10.873, portikosten stegen met € 15.825 en de kosten voor de financiële en loonadministratie stegen met € 11.465. De overige kosten stegen doordat de btw-correctie met 1% moest worden verhoogd.

Bestuur en organisatie	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Personele bestuurskosten (reis/verblijf/overig)	191.670	188.939	171.578
Kosten Raad van Toezicht (reis/verblijf/overig)	19.976	21.580	19.350
Promotie- en representatiekosten	41.839	9.639	1.995
Contributies	55.087	58.650	54.320
Accountantskosten	94.588	51.000	64.531
Inhuur organisatie, beleid en formatie advies	132.422	86.506	340.052
Overige bestuurs- en organisatiekosten	13.077	5.100	19.600
	548.659	421.414	671.426

In vergelijking met begroting (€ 127.245)

De lasten onder promotie- en representatiekosten zijn hoger dan begroot (€ 32.200) met name gerelateerd aan het afscheid van de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat. Ook de kosten voor de accountant zijn hoger uitgevallen (€ 45.916) vanwege assurance verklaringen ten behoeve van subsidies. De inhuur van beleid en organisatieadvies ten behoeve van de organisatie transitie was niet begroot (€ 45.916). De stijging in overige bestuurs- en organisatiekosten (€ 7.977) is te verklaren door gemaakte kosten voor impact metingen.

In vergelijking met 2024 (-/- € 122.768)

Hierin vallen twee posten op.

De accountantskosten stijgen € 30.057 door extra werkzaamheden bij de afronding van de subsidies voor SPUK-locaties en Digitale Inclusie. Daartegenover dalen de kosten voor beleids- en formatieadvies met € 207.631, doordat de beleidsadviezen rond de reorganisatie en marketing nagenoeg waren afgerond.

Automatisering	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Licentiekosten automatisering (onderhoud)	757.336	584.062	692.234
Aanschaf (klein) soft- en hardware	58.923	143.820	152.800
Onderhoud soft- en hardware	727.163	538.015	519.685
Kosten datalijnen	133.485	122.400	114.873
	1.676.907	1.388.297	1.479.592

In vergelijking met begroting (€ 288.610)

Door verdere uitbreiding en kostenstijgingen zijn met name licenties ruim boven de begroting (€ 173.274). De kosten voor aanschaf van soft- en hardware zijn lager dan begroot (-/- € 84.897). Het onderhoud voor hard- en software laat een overschrijding zien van € 189.148, grotendeels veroorzaakt door de bouw van de Erasmus database. Deze was niet begroot. Een stijging voor de kosten van datalijnen is zichtbaar door de verhuizing naar de tijdelijke locatie en nieuw geopende vestigingen (€ 11.085).

In vergelijking met 2024 (€ 197.315)

De stijging van onderhoud soft- en hardware (€ 207.478) is in belangrijke mate toe te schrijven aan de ontwikkeling van een database en website voor de Erasmuscollectie (€ 108.253). De licenties zijn in aantal en kosten verder gestegen (€ 65.102). In 2025 is er geen noodzaak geweest voor grootschalige vervanging van thin clients en laptops, waardoor de uitgaven voor aanschaf hard- en software is gedaald (-/- € 93.877).

Collectie en media	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Boekencollectie	1.260.978	856.978	784.016
Educatief programma collectie	263.775	449.045	359.841
Digitale bestanden	1.167	31.992	27.451
Leenrechtvergoeding en IBL-verkeer boeken	6.113	183.600	202.678
Tijdschriften en dagbladen	142.631	134.538	140.726
Plak- en bindmateriaal	52.942	79.458	33.176
Vaste catalogus kosten	133.322	149.297	118.218
Overige materialen	5.529	-	-
	1.866.457	1.884.908	1.666.106

In vergelijking met begroting (-/- € 18.451)

Voor de aanschaf van boeken is een overschrijding zichtbaar van € 404.000 ten opzichte van de begroting. De SPUK-begroting voor de nieuwe vestigingen bleek niet toereikend. De kosten voor de collectie voor het educatief programma zijn lager dan begroot (-/- € 185.270), doordat meer scholen kiezen voor het voordeligste pakket. De reparatie van boeken heeft in 2025 niet geleid tot hogere uitgaven voor plak- en bindwerk (-/- € 26.516). Voor leenrecht is een wijziging van de kostendoorberekening doorgevoerd, waardoor er eenmalig geen kosten zijn voor deze post (-/- € 177.487). De vaste catalogus kosten (-/- € 15.975) en de aanschaf van digitale bestanden (-/- € 30.825) zijn gedaald.

In vergelijking met 2024 (€ 200.351)

De kosten voor aanschaf collectie (regulier en educatie) zijn in 2025 gestegen met € 380.896. Hiermee zijn de vier SPUK-locaties geheel op sterkte gebracht. Voor leenrecht is een wijziging van de kostendoorberekening doorgevoerd, waardoor eenmalig er nagenoeg geen kosten zijn voor deze post (-/- € 196.565).

Specifieke kosten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Publieksvoorlichting, publiciteit en drukwerk	75.381	101.077	100.459
Jeugdactiviteiten, kinder- en jeugdtheater	38.393	10.200	61.014
LPC-exposities, tentoonstellingen en overige evenementen	485.136	321.729	291.919
CPNB uitgaven	–	63.985	
Educatief programma ICT, facilitair en overig	165.210	4.730	82.337
Kosten zaal- en theaterverhuur (o.a. catering/inhuur/overig)	169.616	156.162	237.000
Marketing, Klanttevredenheid onderzoek en fondsenwerving	136.455	178.500	34.587
Overige kosten specifieke dienstverlening	269.808	30.600	134.531
	1.339.999	866.983	941.847

In vergelijking met begroting (€ 473.016)

De kosten voor publieksvoorlichting, publiciteit en drukwerk is lager dan begroot (-/- € 25.696). Een stijging is te zien in de specifieke kosten voor jeugdactiviteiten (€ 28.193) en overige activiteiten en evenementen zoals het publieksafscheid van de centrale bibliotheek aan de Hoogstraat (€ 163.407). Een onderschrijding is zichtbaar voor het niet deelnemen aan de CPNB-uitgaven (-/- € 63.985) en minder uitgaven voor marketing en klantonderzoek (-/- € 42.045). Voor het educatief programma is een stijging te zien (€160.480) door uitgaven voor de Voorleesexpress. Bij de overige kosten een overschrijding van € 239.208 voor met name projectkosten Digitale Inclusie, welke ten tijde van de begroting niet bekend was.

In vergelijking met 2024 (€ 398.152)

Ten opzichte van vorig jaar zien we dat de uitgaven voor gesubsidieerde projecten, met name Digitale Inclusie, is gestegen met € 311.418. Verder is er een groot merkonderzoek uitgevoerd (€ 75.688).

De daling in de kosten voor zaal- en theaterverhuur is te wijten aan de tijdelijke sluiting van de centrale bibliotheek (-/- € 67.384).

Transport	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Leasekosten dienstauto's	21.098	46.614	28.335
Transport overige dienstverlening	20.539	198.900	36.781
	41.637	245.514	65.116

In vergelijking met begroting (-/- € 203.877)

De leasekosten zijn lager dan begroot (-/- € 25.516) door de uiteindelijke keuze voor een kleinere bestelwagen. De ingezette groei bij het educatief programma heeft nog niet geleid tot een kostenstijging in het transport (-/- € 178.361). Oorspronkelijk hadden we een bepaalde kostenstijging verwacht vanwege nieuwe logistieke eisen. Door in gesprek te gaan met de vervoerder konden we echter nieuwe afspraken maken die verhogingen hebben voorkomen.

In vergelijking met 2024 (-/- € 23.479)

De teruggang in leasekosten is te verklaren doordat is besloten om een kleinere bestelwagen te leasen (-/- € 7.237). Het ingehuurd transport voor boekendistributie naar scholen is sterk gereduceerd (-/- € 16.242).

Overige lasten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Algemene externe communicatie	49.589	25.500	133.559
Overige kosten (niet dienstverlening)	12.091	128.480	965
Nagekomen lasten voorgaande jaren	4.047	-	123.105
	65.727	153.980	257.629

In vergelijking met begroting (-/- € 88.253)

Voor algemene externe communicatie zijn de kosten hoger dan begroot (€ 24.089) door extra campagnes voor het gratis lidmaatschap. Voor de overige kosten is een daling zichtbaar (-/- € 116.389) doordat in de begroting rekening was gehouden met mogelijke extra kosten voor de verhuizing.

In vergelijking met 2024 (-/- € 191.902)

In 2025 zijn er minder corporate communicatie acties opgezet (-/- € 83.970). Verder waren er in 2024 nog veel late facturen over voorgaande jaren ontvangen voor energie, servicekosten en bouwrente voor de verbouwing van de centrale. Dit is in 2025 significant minder (-/- € 119.058).

	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Totale lasten	32.188.780	30.184.309	28.526.807
Financiële baten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Rentebaten spaarrekeningen en overig	10.326	50.000	106
	10.326	50.000	106
Financiële lasten	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Bankkosten en rente	34.689	36.720	27.976
	34.689	36.720	27.976
Saldo financiële baten en lasten	-24.363	13.280	-27.870

De begrote rentebaten zijn in 2025 niet gerealiseerd. De spaarrekening leverde pas sinds oktober rentebaten op.

Totaal exploitatieresultaat	-298.350	5.116	640.377
------------------------------------	-----------------	--------------	----------------

Bestemming van het exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat 2025 bedraagt negatief € 298.350. Het voorstel is om dit bedrag ten laste te brengen van de bestemmingsreserve voor vervangingsinvesteringen.

Resultaatbestemming	Realisatie 2025 / €	Begroting 2025 / €	Realisatie 2024 / €
Mutatie reserve vervangingsinvestering	-298.350	5.116	640.377
Algemene reserve	-	-	-
Totaal exploitatieresultaat na resultaatbestemming	-	-	-

WNT-verantwoording 2025 Stichting Bibliotheek Rotterdam

De WNT is van toepassing op Bibliotheek Rotterdam. Het voor Bibliotheek Rotterdam toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (Algemene bezoldigingsmaximum).

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij een of meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2025).

1. Bezoldiging topfunctionarissen
- 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

In de WNT-verantwoording 2024 is abusievelijk het in 2024 uitbetaalde vakantiegeld niet meegenomen in de bezoldiging van de topfunctionaris(sen). Hierdoor is de totale bezoldiging over 2024 in de jaarrekening 2024 onjuist (te laag) weergegeven.

Bij het opstellen van de WNT-verantwoording 2025 is deze omissie geconstateerd. Conform de verslaggevingsvoorschriften is het vergelijkend cijfer over 2024 in de WNT-verantwoording 2025 aangepast. Het bedrag aan in 2024 uitbetaald vakantiegeld is alsnog toegerekend aan de bezoldiging over 2024. De correctie heeft uitsluitend betrekking op de presentatie van de bezoldiging in het kader van de WNT-verantwoording en heeft geen gevolgen voor het resultaat, het eigen vermogen of de kasstromen zoals opgenomen in de jaarrekening 2024.

Onderstaand is het effect van de aanpassing op het vergelijkend cijfer 2024 weergegeven:

- Oorspronkelijk verantwoorde bezoldiging 2024: € 148.592
- Correctie uitbetaald vakantiegeld: € 8.660
- Aangepaste bezoldiging 2024: € 157.252

De WNT-verantwoording 2025 bevat derhalve aangepaste vergelijkende cijfers over 2024.

Gegevens 2025	
Bedragen x € 1	A. Vlaanderen
Functiegegevens	Directeur/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	151.520
Beloningen betaalbaar op termijn	23.769
Subtotaal	175.289
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	
Bezoldiging	175.289
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2024	
Bedragen x € 1	A. Vlaanderen
Functiegegevens	Directeur/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.370
Beloningen betaalbaar op termijn	17.882
Subtotaal	157.252
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
Bezoldiging	157.252

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2025								
Bedragen x € 1	A.M. Crince le Roy	B. Wijbenga – van Nieuwenhuizen	K. Raaijmakers	L.D.M. Tanis	N. Barquioua	A.C.J. Schellekens	A.N. Middelkoop	
Functiegegevens	Lid	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging								
Bezoldiging	2.500	3.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.600	36.900	24.600	24.600	24.600	24.600	24.600	24.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	2.500	3.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024								
Bedragen x € 1	A.M. Crince le Roy	A.M. Crince le Roy	B. Wijbenga – van Nieuwenhuizen	K. Raaijmakers	L.D.M. Tanis	N. Barquioua	A.C.J. Schellekens	A.N. Middelkoop
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/05	01/06-31-12	01/04-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging								
Bezoldiging	1.458	1.458	2.625	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	14.515	13.623	26.260	23.300	23.300	23.300	23.300	23.300

Overzicht verbonden partijen

Beslissende zeggenschap

Er is geen sprake van transacties met verbonden partijen die niet onder normale marktvoorwaarden hebben plaatsgevonden.

Goedkeuring bestuur en Raad van Toezicht

De jaarrekening is besproken en goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van 24 maart 2026.

Voor akkoord:

.....
Mevrouw A. Vlaanderen
Directeur-bestuurder

.....
De heer B. Wijbenga-van Nieuwenhuizen
Voorzitter Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht

.....
Mevrouw K. Raaijmakers

.....
De heer A.C.J. Schellekens

.....
Mevrouw A.N. Middelkoop

.....
Mevrouw N. Barquioua

.....
Mevrouw L.D.M. Tanis

.....
Mevrouw A.M. Crince le Roy

GOVERS

Beemdstraat 25 T (040) 2 504 504
5653 MA Eindhoven thuis@govers.nl
Postbus 657 www.govers.nl
5600 AR Eindhoven KvK 17277183

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Bibliotheek Rotterdam

A. Verklaring over de in het rapport opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Bibliotheek Rotterdam te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bibliotheek Rotterdam per 31 december 2025 en van het resultaat over 2025, in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025;
3. en de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bibliotheek Rotterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdelen n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het rapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de Raad van Toezicht;
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

GOVERS

Beemdstraat 25 T (040) 2 504 504
5653 MA Eindhoven thuis@govers.nl
Postbus 657 www.govers.nl
5600 AR Eindhoven KvK 17277183

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze controlewerkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RJ Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

GOVERS

Beemdstraat 25 T (040) 2 504 504
5653 MA Eindhoven thuis@govers.nl
Postbus 657 www.govers.nl
5600 AR Eindhoven KvK 17277183

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

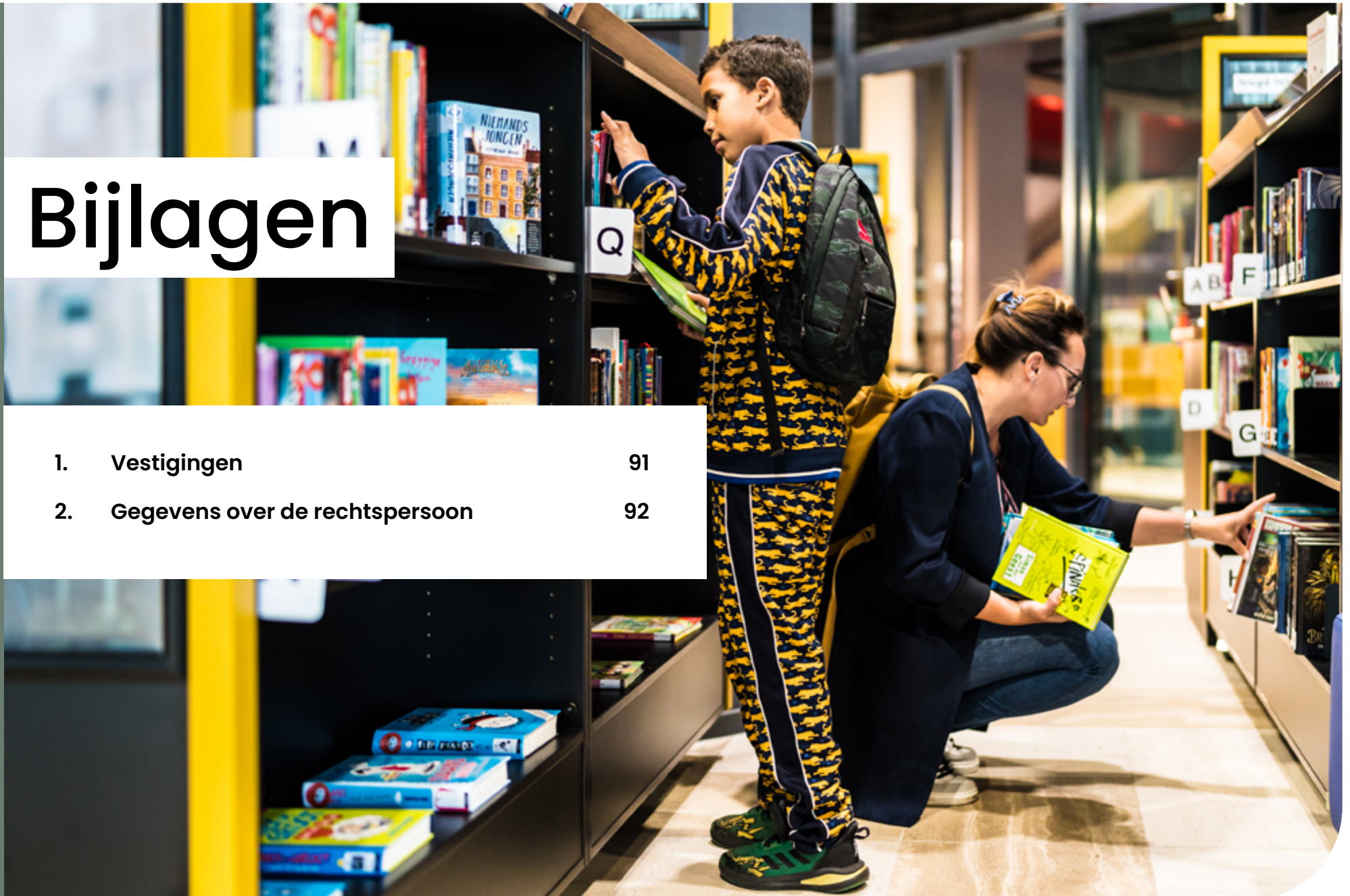
Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 24 maart 2026
Govers Accountants/Adviseurs

Was getekend
M.L.H. Janssen RA MSc
Assurancekenmerk: 2026CA048

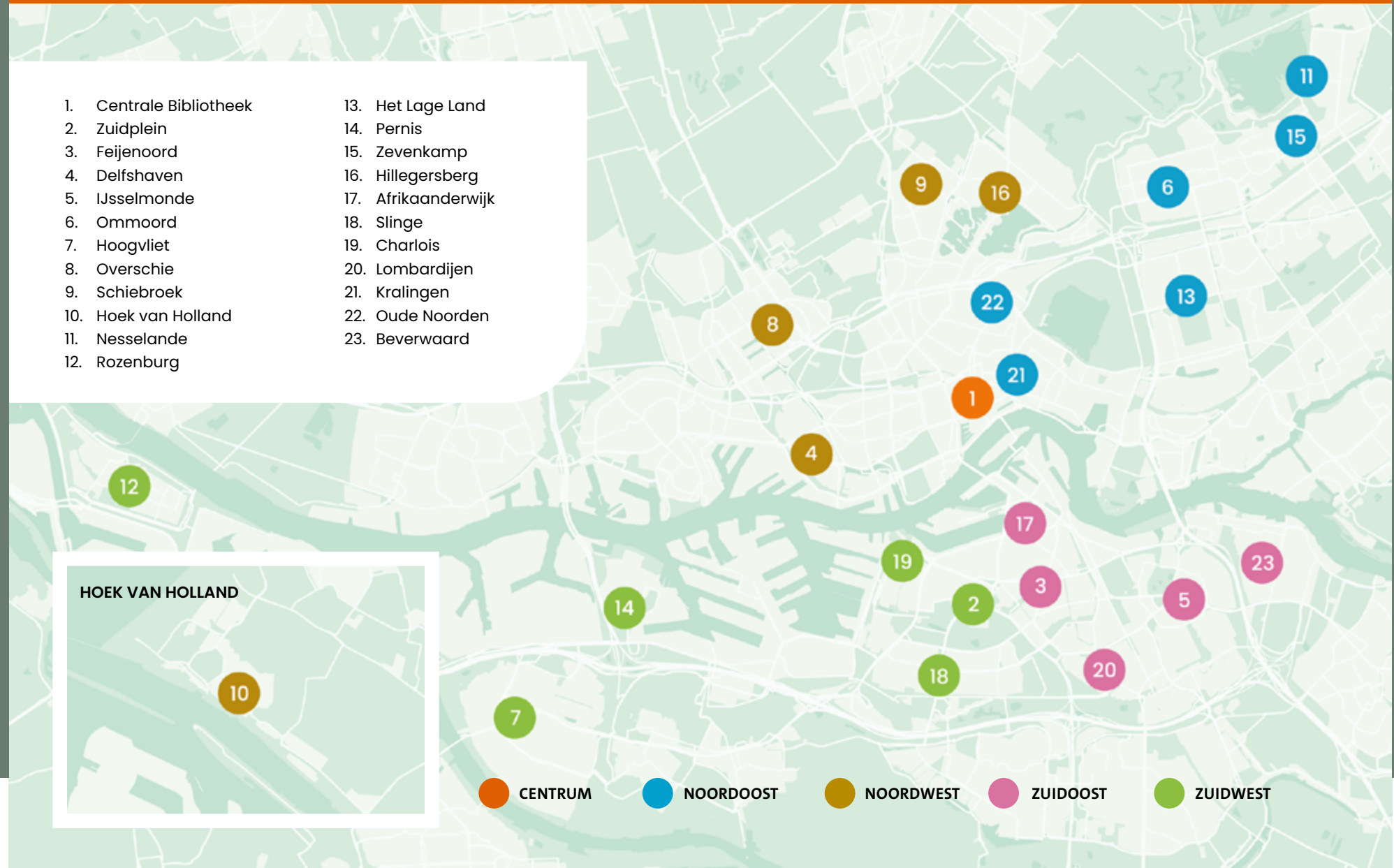
Bijlagen

1.	Vestigingen	91
2.	Gegevens over de rechtspersoon	92

1. Vestigingen

1. Centrale Bibliotheek	13. Het Lage Land
2. Zuidplein	14. Pernis
3. Feijenoord	15. Zevenkamp
4. Delfshaven	16. Hillegersberg
5. IJsselmonde	17. Afrikaanderwijk
6. Ommoord	18. Slinge
7. Hoogvliet	19. Charlois
8. Overschie	20. Lombardijen
9. Schiebroek	21. Kralingen
10. Hoek van Holland	22. Oude Noorden
11. Nesselande	23. Beverwaard
12. Rozenburg	

2. Gegevens over de rechtspersoon

Rooster van aan- en aftreden van de Raad van Toezicht

Naam	Functie	Aantreden	Afloop 1e periode	Afloop 2e periode
Bert Wijbenga – van Nieuwenhuizen	Voorzitter, kennisprofiel Financiën en Ondernemerschap	23-04-2024	22-04-2028	22-04-2032
Annemijn Crinice le Roy-van Munster van Heuven	Algemeen lid, kennisprofiel Cultuur en Maatschappij	25-04-2018	25-08-2022	25-08-2026
Karina Raaijmakers	Algemeen lid, kennisprofiel Financiën	01-01-2021	31-12-2024	31-12-2028
Lisette Tanis	Algemeen lid, kennisprofiel Ondernemerschap	01-01-2021	31-12-2024	31-12-2028
Nadia Barquioua	Algemeen lid, kennisprofiel Kansen voor jongeren	15-03-2022	14-03-2026	14-03-2030
Diane Middelkoop	Algemeen lid, kennisprofiel Onderwijs	13-06-2023	12-06-2027	12-06-2031
Arthur Schellekens	Algemeen lid, kennisprofiel Boekensector	13-06-2023	12-06-2027	12-06-2031

Directeur-bestuurder

Mevrouw Alice Vlaanderen

Algemene gegevens

Statutaire naam: Stichting Bibliotheek Rotterdam
 Postadres: Librijesteeg 4
 Postcode/plaats: 3011 PV, Rotterdam
 Telefoon: 010 – 281 61 55
 E-mail: directiesecretariaat@bibliotheek.rotterdam.nl
 Internetsite: www.bibliotheek.rotterdam.nl
 Contactpersoon: drs. R.A. Syal-Soekhoe (Manager F&C)
 Telefoon: 010 – 281 62 90
 E-mail: rsyal@bibliotheek.rotterdam.nl